MERŐLEGES AFFINITÁS, AZ ELLIPSZIS SZÁRMAZTATÁSA ÉS EGYENLETE

949. Adott a merőleges affinitás tengelye és az affinitás aránya: *a)* $\lambda = \frac{1}{2}$; *b)* $\lambda = -2$; *c)* $\lambda = \frac{3}{4}$; *d)* $\lambda = -\frac{5}{4}$. Szerkesszük meg néhány pontnak az affin képét.

950. Bizonyítsuk be, hogy a merőleges affinitásnak a következő tulajdonságai vannak.
a) Egyenes, félegyenes és szakasz affin képe rendre egyenes, félegyenes és szakasz.
b) A tengellyel párhuzamos egyenes affin képe a tengellyel párhuzamos egyenes.
c) A tengellyel nem párhuzamos e egyenes affin képe olyan egyenes, amely az e egyenest a tengelyen metszi.
d) Párhuzamos egyenesek affin képei párhuzamos egyenesek.
e) Középpontosan szimmetrikus alakzat affin képe is középpontosan szimmetrikus alakzat.

951. Adott a merőleges affinitás tengelye és egy megfelelő pontpárja, A és A'. (Sem az A, sem az A' nem illeszkedik az affinitás tengelyére.) Szerkesszük meg
a) adott háromszög;
b) adott négyzet;
c) adott négyszög;
d) adott szabályos hatszög;
e) adott egyenes
affin képét.

952. Legyen a merőleges affinitás tengelye az x tengely és az affinitás aránya *a)* $\frac{1}{3}$; *b)* $-\frac{1}{2}$. Írjuk fel a $2x+y-8=0$ egyenes affin képének az egyenletét.

953. Legyen a merőleges affinitás tengelye az x tengely. A $3x+4y-9=0$ egyenes affin képe a $4x-y-12=0$ egyenes. Számítsuk ki az affinitás arányát.

954. Szerkesszük meg az ellipszis néhány pontját, ha a főköre és a kisköre:
a) $x^2+y^2=49$, $x^2+y^2=16$;
b) $x^2+y^2=25$, $x^2+y^2=9$.
A merőleges affinitás tengelye az x tengely.

955. Az $x^2+y^2=25$ kör mindegyik pontjának ordinátáját $\frac{4}{5}$ részére zsugorítjuk, illetve 2-szeresére nyújtjuk. Írjuk fel az így kapott ellipszisek főkörének és kiskörének az egyenletét.

956. *a)* Adott a síkban két pont: $F_1(-5;\ 0)$, $F_2(5;\ 0)$. Milyen összefüggés áll fenn az adott sík olyan P pontjainak a koordinátái között, amelyekre

$$PF_1+PF_2=12.$$

azoknak a pontoknak a koordinátái, amelyek az adott [illegible]nek, és az F_1 és F_2 pontoktól mért távolságainak összege $2a$ $(2a>2c)$, kielégítik az

$$\frac{x^2}{a^2}+\frac{y^2}{b^2}=1$$

egyenletet, ahol $b^2=a^2-c^2$.

Igazoljuk, hogy megfordítva, ha valamelyik pont koordinátái kielégítik a felírt egyenletet, akkor erre a pontra teljesül az a feltétel is, hogy az F_1 és F_2 pontoktól mért távolságainak az összege $2a$.

Az $\frac{x^2}{a^2}+\frac{y^2}{b^2}=1$ egyenletről megállapítottuk, hogy olyan ellipszisnek az egyenlete, amelyet az a sugarú főkörből $\frac{b}{a}$ arányú merőleges affinitással származtathatunk.

A megoldott feladat alapján definiáljuk az ellipszist. (Az adott F_1 és F_2 pontokat az ellipszis fókuszainak nevezzük.)

957. Az ellipszis a síkot két tartományra bontja. A középpontot (a fókuszokat) tartalmazó tartományt nevezzük belső tartománynak, a középpontot (a fókuszokat) nem tartalmazó tartományt nevezzük külső tartománynak. Bizonyítsuk be, hogy a belső tartomány P pontjaira

$$PF_1+PF_2<2a,$$

a külső tartomány P pontjaira

$$PF_1+PF_2>2a,$$

ahol F_1 és F_2 az ellipszis fókuszai és $2a$ a nagytengelye.

958. Írjuk fel az ellipszis középponti egyenletét, ha
a) a nagytengelye 20 cm, a kistengelye 12 cm;
b) a kistengelye 14 cm, a fókuszok távolsága 12 cm;
c) nagytengelye 16 cm, a fókuszok távolsága 10 cm.
Mindegyik esetben szerkesszük meg az ellipszis néhány pontját.

959. Egy rombusz oldala 5 egység, magassága 4,8 egység. Két szemközti csúcsán olyan ellipszis halad át, amelynek a fókuszai a rombusz másik két csúcsában vannak. Írjuk fel az ellipszis egyenletét, ha átlói a tengelyekre illeszkednek.

960. Írjuk fel annak az ellipszisnek az egyenletét, amelynek fókuszai $F_1(0;\ c)$ és $F_2(0;\ -c)$, az x tengelyt pedig az $A(-a;\ 0)$, $B(a;\ 0)$ pontokban metszi.

961. Számítsuk ki az ellipszis nagy- és kistengelyét, fókuszainak a koordinátáit, ha az egyenlete:
a) $\frac{x^2}{169}+\frac{y^2}{144}=1$; *b)* $\frac{x^2}{9}+\frac{y^2}{12}=1$;
c) $3x^2+5y^2=15$; *d)* $2x^2+y^2=4$; *e)* $4x^2+2y^2=9$.
Szerkesszük meg az ellipszis néhány pontját.

962. Írjuk fel az ellipszis egyenletét, ha
a) a nagytengelye 26 egység, fókuszai a $(-10;\ 0)$ és $(14;\ 0)$ pontok;
b) a középpontja a $(-3;\ 4)$ pont, a nagytengelye 10 egység, kistengelye 8 egység, és a nagytengelye párhuzamos az x tengellyel;

d) a tengelyei párhuzamosak a koordinátatengelyekkel, az x tengelyt a $(7; 0)$, az y tengelyt a $(0; 4)$ pontban érinti.

963. Határozzuk meg az alábbi egyenletekkel adott ellipszisek középpontjának és fókuszainak a koordinátáit:

a) $\dfrac{(x-3)^2}{4}+\dfrac{(y+1)^2}{3}=1$; *b)* $x^2+3y^2+6x+6=0$;

c) $x^2+2y^2-2x-4y=1$; *d)* $4x^2+5y^2+16x-20y+31=0$;

e) $x^2+2y^2-10x+12y+43=0$.

964. Számítsuk ki az $\dfrac{x^2}{9}+\dfrac{y^2}{4}=1$ ellipszis 0, $\pm\dfrac{1}{2}$, ± 1, ± 2 abszcisszájú pontjainak az ordinátáját.

965. Az $\dfrac{x^2}{a^2}+\dfrac{y^2}{b^2}=1$ ellipszis fókuszán keresztül húrt fektetünk, amely merőleges a nagytengelyre. Számítsuk ki a húr hosszát.

966. Határozzuk meg a $4x^2+5y^2=120$ ellipszisnek azt a pontját, amely a kistengelyétől 5 egység távolságra van.

967. Az ellipszis tengelyei 10 és 6 cm hosszúak. Mekkora szöget zárnak be a 3 cm-es abszcisszájú ponthoz vezető rádiuszvektorok? (Az ellipszis egy pontját a fókuszokkal összekötő szakaszokat a ponthoz tartozó rádiuszvektoroknak nevezzük.)

968. Állapítsuk meg a $(8; 2)$; $(-4; 3)$; $\left(2; -\dfrac{3}{2}\sqrt{15}\right)$ pontok helyzetét az $\dfrac{x^2}{64}+\dfrac{y^2}{36}=1$ ellipszisre vonatkozólag.

969. Mi az egyenlete annak az ellipszisnek, amelynek nagytengelye az x tengelyre, kistengelye pedig az y tengelyre illeszkedik, továbbá

a) nagytengelyének a hossza 12 cm, és az ellipszis áthalad a $(3; 4)$ ponton;

b) kistengelyének hossza 6 cm, és az ellipszis áthalad a $(-4; 1)$ ponton;

c) fókusztávolsága $\dfrac{4\sqrt{33}}{3}$, és az ellipszis áthalad a $(2; 1)$ ponton;

d) áthalad a $(4; 3)$ és $(6; 2)$ pontokon;

e) áthalad az $\left(1; \dfrac{3}{2}\right)$ és $\left(-\dfrac{1}{2}; \dfrac{3}{4}\sqrt{5}\right)$ pontokon;

f) áthalad a $(\sqrt{3}; -2)$ és $(-2\sqrt{3}; 1)$ pontokon?

970. Számítsuk ki a $3x^2+8y^2=120$ ellipszis $x=4$ abszcisszájú pontjához vezető rádiuszvektorok hajlásszögét és hosszúságát.

971. A mozgó pont helyét a derékszögű koordináta-rendszerben az

$$x = 4\cos 2t \quad \text{és} \quad y = 3\sin 2t$$

koordináták adják meg, ahol t az idő. Milyen vonalat ír le a pont?

972. Az $\dfrac{x^2}{a^2}+\dfrac{y^2}{b^2}=1$ ellipszis tengelyei által meghatározott pozitív sík-

letű háromszöget határoz meg.

METSZÉSI FELADATOK

973. Hol metszi

a) az $y=2x$ egyenes az $\dfrac{x^2}{7}+\dfrac{y^2}{3}=1$ ellipszist;

b) a $2x-y-9=0$ egyenes az $\dfrac{x^2}{36}+\dfrac{y^2}{12}=1$ ellipszist;

c) a $7x+3y=26$ egyenes a $7x^2+21y^2=364$ ellipszist;

d) a $3x-4y-40=0$ egyenes a $9x^2+16y^2=144$ ellipszist?

974. Milyen hosszú húrt vág ki

a) az $y=mx$ egyenesből az $\dfrac{x^2}{a^2}+\dfrac{y^2}{b^2}=1$ ellipszis;

b) az $\dfrac{x}{a}+\dfrac{x}{b}=1$ egyenesből az $\dfrac{x^2}{a^2}+\dfrac{y^2}{b^2}=1$ ellipszis?

975. Milyen hosszú az $5x^2+9y^2=161$ ellipszisnek az $x+y=7$ egyenesre illeszkedő húrja?

976. Az $\dfrac{x^2}{36}+\dfrac{y^2}{9}=1$ ellipszisbe olyan szabályos háromszöget írunk, amelynek egyik csúcsa a nagytengely jobb oldali végpontja; ezzel szemközti oldala pedig merőleges a nagytengelyre. Számítsuk ki a háromszög másik két csúcsának a koordinátáit.

977. Milyen hosszú az $x^2+2y^2=34$ ellipszis 4 abszcisszájú pontján áthaladó átmérő? (Az ellipszis középpontján áthaladó húrt az ellipszis átmérőjének mondjuk.)

978. Keressük meg az ellipszis mindkét tengelyén azokat a pontokat, amelyekből mint középpontokból köröket rajzolva, azok áthaladnak az $\dfrac{x^2}{100}+\dfrac{y^2}{36}=1$ ellipszis és a $3x-10y+60=0$ egyenes metszéspontján.

979. Rajzoljunk az $\dfrac{x^2}{100}+\dfrac{y^3}{36}=1$ ellipszis középpontja körül 15 egység sugárral kört. Húzzuk meg a körnek azt a sugarát, amelynek irányszöge 30°. Számítsuk ki a sugár azon részének a hosszúságát, amely a kör és az ellipszis közé esik.

980. Milyen hosszú a középponti helyzetű ellipszisnek az az átmérője, amely a koordinátatengelyek valamelyik szögfelezőjére illeszkedik?

981. Számítsuk ki a középponti helyzetű ellipszis egyik fókuszán és a kistengely végpontján áthaladó húr hosszát.

982. Számítsuk ki az $\dfrac{x^2}{20}+\dfrac{y^2}{5}=1$ ellipszis és az $y=x+l$ egyenes metszéspontjának a koordinátáit. l milyen értéke mellett van 2, 1, 0 megoldás?

983. Mekkora az $\frac{x^2}{a^2}+\frac{y^2}{b^2}=1$ ellipszisbe írt négyzet oldala?

(Ellipszisbe írt négyzeten, általában sokszögön olyan négyzetet, sokszöget értünk, amelynek csúcsai az ellipszisre illeszkednek.)

984. Az $\frac{x^2}{49}+\frac{y^2}{24}=1$ ellipszisbe olyan téglalapot írunk, amelynek területe a kistengely négyzete. Számítsuk ki a csúcsok koordinátáit.

985. Határozzuk meg a $9x^2+16y^2=144$ ellipszisnek azokat a pontjait, amelyekhez vezető egyik rádiuszvektor hossza 5 egység.

986. Adjuk meg az $\frac{x^2}{100}+\frac{y^2}{36}=1$ ellipszisnek azokat a pontjait, amelyek a jobb oldali fókusztól négyszer akkora távolságra vannak, mint a bal oldali fókusztól.

987. Határozzuk meg a középponti helyzetű ellipszisnek azokat a pontjait, amelyek a középponttól és az egyik fókusztól egyenlő távolságra vannak.

988. Határozzuk meg az $x^2+6y^2=2$ ellipszis olyan átmérőinek az egyenletét, amelyeknek a hossza 2 egység.

989. Határozzuk meg a középponti helyzetű ellipszisnek azokat a pontjait, amelyekhez vezető rádiuszvektorok szorzata a kistengely felének a négyzetével egyenlő.

990. Határozzuk meg az $\frac{x^2}{9}+\frac{y^2}{4}=1$ ellipszis olyan húrjának az egyenletét, amely áthalad a $P(1;1)$ ponton, és amelyet a P pont felez.

991. Határozzuk meg a középponti helyzetű ellipszisnek azokat a pontjait, amelyekhez vezető rádiuszvektorok merőlegesek egymásra. Hány megoldás van?

992. Számítsuk ki az $x^2+9y^2=45$ és az $x^2+9y^2-6x=27$ ellipszisek metszéspontjait.

993. Két ellipszis középpontja egybeesik a koordináta-rendszer kezdőpontjával; az egyiknek a nagytengelye az x tengelyre, a másiké az y tengelyre illeszkedik. Az x tengelyre illeszkedő fél nagytengely $a_1=8$, az y tengelyre illeszkedő fél nagytengely $a_2=6$. A hozzájuk tartozó fél kistengelyek $b_1=4$ és $b_2=3$. Számítsuk ki az ellipszisek metszéspontjait.

994. Bizonyítsuk be, hogy az ellipszisben bármelyik két egymásra merőleges átmérő hossza reciprok értékeinek a négyzetösszege ugyanakkora.

995. Határozzuk meg az $\frac{x^2}{a^2}+\frac{y^2}{b^2}=1$ ellipszis mindegyik negyedében azt a pontot, amelynek ordinátája félakkora, mint az illető pontnak a kistengelynek hozzá közelebb eső végpontjától mért távolsága.

996. Határozzuk meg azt a legnagyobb sugarú kört, amelynek a középpontja az ellipszis kistengelyének egyik végpontja, és még van közös pontja az ellipszissel.

997. Adott az $\frac{x^2}{a^2}+\frac{y^2}{b^2}=1$ ellipszis. Írjunk bele olyan háromszögeket, amelyeknek egyik csúcsa a kistengely végpontja, a szemközti oldal pedig párhuzamos a nagytengellyel. Melyik közülük a legnagyobb területű?

998. Vizsgáljuk meg a $4x-5y-40=0$ egyenes és az $\frac{x^2}{50}+\frac{y^2}{32}=1$ ellipszis viszonylagos helyzetét.

999. Mi a szükséges és elégséges feltétele annak, hogy az $Ax+By+C=0$ egyenes érintse $\frac{x^2}{a^2}+\frac{y^2}{b^2}=1$ ellipszist. (Azt az egyenest, amelynek csak egy közös pontja van az ellipszissel, és az ellipszis síkjában van, az ellip szis érintőjének mondjuk.)

1000. Igazoljuk, hogy az $x^2+y^2=a^2$ kör és az $\frac{x^2}{a^2}+\frac{y^2}{b^2}=1$ ellipszis közös abszcisszájú pontjaiban húzott érintők az x tengelyen metszik egymást.

1001. Igazoljuk, hogy az $\frac{x^2}{a^2}+\frac{y^2}{b^2}=1$ ellipszis $(x_1;\ y_1)$ pontjához húzható érintő egyenlete $\frac{x_1x}{a^2}+\frac{y_1y}{b^2}=1$. Írjuk fel az $\frac{x^2}{16}+\frac{y^2}{12}=1$ ellipszis $(2;-3)$ pontjában az ellipszishez húzható érintő egyenletét.

1002. Írjuk fel az $\frac{x^2}{a^2}+\frac{y^2}{b^2}=1$ ellipszis $x=\pm c$ abszcisszájú pontjaiban az ellipszishez húzható érintők egyenletét. Határozzuk meg az érintők által meghatározott négyszög kerületét és területét.

1003. Az $\frac{x^2}{25}+\frac{y^2}{9}=1$ ellipszis jobb oldali fókuszában megrajzoljuk a pozitív ordinátát, és ennek végpontjában az ellipszishez érintőt szerkesztünk. Mekkora az érintő és a tengelyek által bezárt háromszög területe?

1004. Az $\frac{x^2}{a^2}+\frac{y^2}{b^2}=1$ ellipszis $(x_1;\ y_1)$ pontjában merőlegest rajzolunk ebben a pontban az ellipszishez húzott érintőre. Mely pontokban metszi az így kapott egyenes a koordinátatengelyeket?

1005. Határozzuk meg az $x^2+4y^2=20$ ellipszis olyan érintőinek az egyenletét, amelyek párhuzamosak az $y=-x$ egyenessel.

1006. Írjuk fel az $\frac{x^2}{169}+\frac{y^2}{25}=1$ ellipszis olyan érintőinek az egyenletét, amelyek merőlegesek a $13x+12y-115=0$ egyenesre.

1007. Határozzuk meg annak a négyzetnek csúcsait, amelyeknek az átlói a koordináta-rendszer tengelyein vannak, és az oldalai érintik a $4x^2+9y^2=36$ ellipszist. Mekkora az érintési pontok által meghatározott négyszög területe?

1008. Határozzuk meg az $\frac{x^2}{a^2}+\frac{y^2}{b^2}=1$ ellipszisnek azokat a pontjait, amelyekhez húzott érintőknek legrövidebb a koordinátatengelyek közé eső darabja.

koordináta-rendszer tengelyeire illeszkednek, és áthalad az $\left(1;\ \frac{3}{2}\right)$; $\left(-\sqrt{3};\ -\frac{\sqrt{3}}{2}\right)$ pontokon. Határozzuk meg a (4; 4) pontból az ellipszishez húzható érintők egyenletét.

1010. Írjuk fel a $\left(\frac{3}{5};\ \frac{14}{5}\right)$ pontból a $4x^2+9y^2 = 36$ ellipszishez húzott érintők egyenletét.

1011. A (10; -8) pontból érintőket rajzolunk az $\frac{x^2}{25}+\frac{y^2}{16} = 1$ ellipszishez. Határozzuk meg az érintési pontok által meghatározott húr egyenletét.

1012. A (0; a) pontból érintőket húzunk az $\frac{x^2}{a^2}+\frac{y^2}{b^2} = 1$ ellipszishez ($a > b$). Számítsuk ki az érintőszakaszok hosszát.

1013. Számítsuk ki annak a négyszögnek a területét, amelyet a $b^2x^2+a^2y^2 = a^2b^2$ ellipszisen kívül fekvő $(p;\ q)$ pont, e pontból az ellipszishez húzható érintők érintési pontjai és az origó határoznak meg.

1014. Írjuk fel annak a középponti helyzetű ellipszisnek az egyenletét, amely áthalad a $\left(3;\ \frac{12}{5}\right)$ ponton, és érinti a $4x+5y = 25$ egyenest.

1015. Írjuk fel annak az ellipszisnek egyenletét, amelynek a fókuszai a (-3; 0) és a (3; 0) pontok, és érinti az $x-y-5 = 0$ egyenest.

1016. Írjuk fel annak a középponti helyzetű ellipszisnek az egyenletét, amely érinti a $4x+5y = 25$ és a $9x+20y = 75$ egyeneseket.

1017. Határozzuk meg annak az ellipszisnek az egyenletét, amelynek a fókuszai az $x^2+y^2 = r^2$ kör ($-r$; 0) és (r; 0) pontjaiban vannak, és a kört 30°-os szögben metszi.

1018. Határozzuk meg a $16x^2+25y^2 = 400$ ellipszis és az $x^2+y^2 = 20$ kör közös érintőinek az egyenletét.

1019. Írjuk fel a $3x^2+8y^2 = 45$ ellipszis olyan érintőinek az egyenletét, amelyek a középponttól 3 egység távolságra vannak.

1020. Határozzuk meg a $4x^2+5y^2 = 20$ és az $5x^2+4y^2 = 20$ ellipszisek közös érintőinek az egyenletét.

1021. Bizonyítsuk be, hogy az ellipszis P pontjához tartozó érintő a ponthoz vezető rádiuszvektorok egyenesével egyenlő szögeket zár be.

1022. Feltételezve azt, hogy egy tükröző felület keresztmetszete ellipszis, igazoljuk, hogy az ellipszis egyik fókuszából kiinduló fénysugarak egyszeri visszaverődés után a másik fókuszon haladnak át.

1023. Jelöljük az ellipszis nagytengelyén elhelyezkedő tengelypontokat A-val és B-vel, a hozzájuk tartozó érintőket rendre e_1-gyel és e_2-vel. Ezután jelöljünk ki az ellipszisen egy tetszőleges, de A-tól és B-től különböző P pontot, és rajzoljuk meg a P ponthoz tartozó e érintőt is. Az e és e_1 metszéspontját jelöljük A_1-gyel, az e és e_2 metszéspontját jelöljük B_1-gyel. Bizonyítsuk be, hogy

a) az A_1B_1 szakasz a fókuszokból derékszög alatt látszik;
b) az $AA_1 \cdot BB_1$ szorzat állandó.

tükrözzük, akkor a tükörképek a másik fókusz körül a nagytengely mint sugárral írt körre illeszkednek. (Az ellipszis egyik fókusza körül a nagytengellyel mint sugárral írt kört az ellipszis vezérkörének nevezzük.)

1025. Bizonyítsuk be, hogy ha az ellipszis egyik fókuszából az ellipszis érintőire merőlegeseket állítunk, akkor a merőlegesek talppontjai az ellipszis főkörére illeszkednek.

1026. Bizonyítsuk be, hogy a fókuszoknak az ellipszis érintőjétől mért távolságainak szorzata nem függ az érintő megválasztásától.

1027. Jelöljük az ellipszis középpontját O-val, a nagytengelyen elhelyezkedő ellipszispontokat A-val és B-vel. Az ellipszis A-tól különböző P pontjához tartozó érintője az A pontjához tartozó érintőjét a Q pontban metszi. Bizonyítsuk be, hogy $BP \| OQ$.

SZERKESZTÉSI FELADATOK

1028. Adott az ellipszis nagytengelyének és a kistengelyének a hossza. Szerkesszük meg az ellipszis egyik pontját és ehhez a ponthoz tartozó érintőjét.

1029. Adott az ellipszis nagytengelyének és a kistengelyének a hossza. Szerkesszük meg az ellipszis néhány pontját. Az ellipszis síkjában felvett külső pontból szerkesszünk az ellipszishez érintőt.

1030. Adott az ellipszis nagytengelyének és a kistengelyének a hossza és az ellipszis síkjában egy e egyenes. Szerkesszük meg az ellipszis és az egyenes metszéspontjait.

1031. Az ellipszist ismertnek tekintjük, ha ismerjük nagytengelyének a hosszát és a fókuszainak a távolságát. Ezt szem előtt tartva, szerkesszünk ellipszist, ha adott

a) a nagytengelyének és a kistengelyének a hossza;
b) a kistengelyének a hossza és a fókuszainak a távolsága;
c) a két fókusza és egy pontja;
d) az egyik fókusza, két pontja és a nagytengelyének a hossza;
e) a két fókusza és az egyik érintője;
f) az egyik fókusza, az egyik érintője és a középpontja;
g) az egyik fókusza, két érintője és a nagytengelyének az iránya;
h) az egyik fókusza, két érintője és a nagytengelyének a hossza;
i) az egyik fókusza, az egyik érintője és a nagytengelyének egyik végpontja;
j) a nagytengelyének helyzete és hossza, valamint az egyik érintője;
k) az egyik fókusza, az egyik érintője az érintési ponttal és a fókuszainak a távolsága;
l) az egyik fókusza, az egyik érintője az érintési ponttal és a nagytengelyének az iránya;
m) az egyik fókusza, két érintője és az egyiken az érintési pont;
n) az egyik fókusza, az egyik érintője, a nagytengelyének a hossza és a fókuszainak távolsága;
o) az egyik fókusza, az egyik érintője, egyik pontja és a nagytengelyének a hossza;

tengelyének a hossza;

r) az egyik fókusza, az egyik pontja, az egyik érintője az érintési ponttal;

s) az egyik fókusza, az egyik pontja és a kistengelyének az egyik végpontja;

t) a nagytengelyének két végpontja és egy pontja;

u) két érintője, a középpontja és a nagytengelyének a hossza;

v) az egyik fókusza és három érintője.

1032. Szerkesszünk adott ellipszis köré olyan egyenlő oldalú háromszöget, amelynek egyik csúcsa a kistengely egyenesére illeszkedik.

A HIPERBOLA

A HIPERBOLA EGYENLETE

1033. Hol helyezkednek el azok a P pontok a síkban, amelyekre

$$|PF_1-PF_2|=6,$$

ahol $F_1(-3;\ -3)$ és $F_2(3;\ 3)$. Szerkesszünk néhány, a feltételnek megfelelő pontot.

1034. Határozzuk meg, hogy *a)* az $xy=18$; *b)* a $2xy-9=0$ hiperbola mely pontjai vannak legközelebb az origóhoz? Írjuk fel a hiperbola valós és képzetes tengelyegyenesének az egyenletét.

1035. Írjuk fel *a)* az $xy=2$; *b)* az $xy=4$ hiperbola egyenletét abban a koordináta-rendszerben, amelynek az x tengelye a hiperbola valós tengelyegyenese.

1036. Adott egy sík és a síkban két pont: $F_1(-5;\ 0)$, $F_2(5;\ 0)$. Bizonyítsuk be, hogy azoknak az adott síkra illeszkedő P pontoknak a koordinátái, amelyekre

$$(*)\ |PF_1-PF_2|=8,$$

kielégítik az

$$(**)\ \frac{x^2}{16}-\frac{y^2}{9}=1$$

egyenletet. Bizonyítsuk be, hogy megfordítva, azok a pontok, amelyeknek koordinátái kielégítik a (**) egyenletet, eleget tesznek a (*) feltételnek is.

1037. Bizonyítsuk be, hogy a hiperbola középponti egyenlete:

$$\frac{x^2}{a^2}-\frac{y^2}{b^2}=1.$$

(A $2a$ hosszúságú szakaszt, amely a valós tengelyegyenesen elhelyezkedő két hiperbolapontot köti össze, valós tengelyszakasznak vagy valós tengelynek nevezzük. Jelöljük a fókuszokat összekötő szakasz hosszát $2c$-vel. Ekkor $b^2=c^2-a^2$. A $2b$ hosszúságú szakaszt, amely a fókuszok távolságát merőlegesen felező egyenesnek a képzetes tengelyegyenesnek a

képzetes tengelynek nevezzük.)

1038. Írjuk fel a hiperbola középponti egyenletét, ha

a) a valós tengelye 8 cm, a képzetes tengelye 6 cm;

b) a valós tengelye 12 cm, a fókuszok távolsága 14 cm;

c) a képzetes tengelye 8 cm, a fókuszok távolsága 12 cm.

Szerkesszük meg a hiperbola néhány pontját. (A valós tengely legyen az x tengely, a képzetes tengelyegyenes az y tengely.)

1039. Számítsuk ki a hiperbola valós és képzetes tengelyének a hosszúságát és a fókuszok távolságát, ha az egyenlete:

a) $\frac{x^2}{4}-\frac{y^2}{9}=1$;

b) $\frac{x^2}{9}-4y^2=1$;

c) $36x^2-64y^2=2304$;

d) $4x^2-8y^2=32$;

e) $x^2-4y^2=144$.

Szerkesszük meg a hiperbola néhány pontját.

1040. A hiperbola a síkot két tartományra osztja. A fókuszokat tartalmazó tartományt belső, a fókuszokat nem tartalmazó tartományt külső tartománynak nevezzük. Igazoljuk, hogy ha a hiperbola fókuszai F_1 és F_2 és a valós tengelye $2a$, akkor a belső tartomány P pontjaira

$$|PF_1-PF_2|>2a,$$

és a külső tartomány P pontjaira

$$|PF_1-PF_2|<2a.$$

Határozzuk meg, hogy a $(2;\ 4)$; $(5;\ 8)$; $(-6;\ 1)$ pontok a $36x^2-9y^2=324$ hiperbolához viszonyítva hol helyezkednek el.

1041. Mi az egyenlete annak a hiperbolának, amelynek a valós tengelyegyenese az x tengely, a képzetes tengelyegyenese az y tengely, továbbá

a) a valós tengelye 6 egység és a hiperbola áthalad az $(5;\ 8)$ ponton;

b) a fókuszainak a távolsága 10 egység és a hiperbola áthalad az $\left(5;\ -\frac{9}{4}\right)$ ponton;

c) a képzetes tengelye 8 egység, és a hiperbola áthalad a $(-6;\ 4)$ ponton;

d) a hiperbola áthalad a $(6;\ -1)$ és a $(-8;\ 2\sqrt{2})$ pontokon.

1042. Határozzuk meg annak a hiperbolának az egyenletét

a) amelynek a középpontja a $(-4;\ -3)$ pont, a valós tengelye 12, a képzetes tengelye 8 egység, és a valós tengelye párhuzamos az x tengellyel;

b) amelynek a valós tengelye 24 egység, a fókuszai $F_1(-10;\ 2)$; $F_2(16;\ 2)$;

c) amelynek a képzetes tengelye 10 egység, a fókuszai $F_1(4;\ 4)$; $F_2(-8;\ 4)$.

1043. Határozzuk meg az alábbi egyenletekkel adott hiperbolák középpontjának és a fókuszainak koordinátáit:

a) $\frac{\ldots}{4}-\frac{\ldots}{8}=1$;

b) $\frac{\left(y+\frac{3}{2}\right)^2}{1}-\frac{\left(x+\frac{1}{2}\right)^2}{\frac{1}{4}}=1$;

c) $16x^2-9y^2-64x-54y-161=0$;

d) $5x^2-4y^2-20x-24y-36=0$.

1044. A hiperbola fókuszai egybeesnek az $\frac{x^2}{25}+\frac{y^2}{9}=1$ ellipszis fókuszaival. Írjuk fel a hiperbola egyenletét, ha a valós tengelye 6 egység.

1045. Számítsuk ki az $\frac{x^2}{25}-\frac{y^2}{24}=1$ hiperbola $x=10$ abszcisszájú pontjához tartozó rádiuszvektorok hosszát és hajlásszögét.

1046. Határozzuk meg a $(4;\ 6)$ ponton áthaladó, és az $x^2-y^2=8$ hiperbolával közös fókuszú ellipszis egyenletét.

1047. Írjuk fel annak a hiperbolának az egyenletét, amelynek a fókusza azonos az $x^2-y^2=8$ hiperboláéval, és áthalad a $(-5;\ 3)$ ponton.

METSZÉSI FELADATOK

1048. Határozzuk meg

a) a $2x-y-10=0$ egyenes és az $\frac{x^2}{20}-\frac{y^2}{5}=1$ hiperbola közös pontjainak a számát;

b) a $4x-3y-16=0$ egyenes és az $\frac{x^2}{25}-\frac{y^2}{16}=1$ hiperbola közös pontjainak a számát.

1049. Határozzuk meg az $\frac{x^2}{16}-\frac{y^2}{9}=1$ hiperbola és az $y=\frac{1}{2}x-2$ egyenes közös pontjainak a számát. Mekkora az egyenesnek a két hiperbolaág közé eső szakasza?

1050. Szerkesszük meg az $x^2-4y^2=4$ hiperbolának a $P(3;\ -1)$ ponton áthaladó olyan húrját, amelyet a P pont megfelez.

1051. Milyen hosszú húrt vág ki az $\frac{x^2}{a^2}-\frac{y^2}{b^2}=1$ hiperbola az $x-2y-1=0$ egyenesből?

1052. Az $\frac{x^2}{9}-\frac{y^2}{4}=1$ hiperbola valós tengelyével párhuzamost húzunk tőle d távolságban. Mekkora szakaszt vág ki a hiperbola az egyenesből?

1053. Számítsuk ki az $\frac{x^2}{a^2}-\frac{y^2}{b^2}=1$ hiperbola és az $y=mx$ egyenes metszéspontjának koordinátáit.

1054. Keressük meg az $\frac{x^2}{64}-\frac{y^2}{289}=1$ hiperbolának azt a pontját, amelyet a $v(1;\ 1)$ irányvektorú szakasz köt össze a kezdőponttal.

1055. Milyen hosszú az $\frac{x^2}{16}-\frac{y^2}{9}=1$ hiperbolának az a húrja, amely az egyik fókuszán és a képzetes tengely egyik végpontján áthaladó egyenesre illeszkedik?

1056. A $9x^2-16y^2=576$ hiperbola az origón áthaladó valamelyik egyenesből 20 egység hosszúságú szakaszt vág ki. Határozzuk meg az egyenes egyik irányvektorát.

1057. Számítsuk ki az $x^2+y^2=25$ kör és a $9x^2-4y^2=108$ hiperbola metszéspontjai által meghatározott négyszög területét.

1058. Határozzuk meg az $\frac{x^2}{9}-\frac{y^2}{16}=1$ hiperbolának azokat a pontjait, amelyek a bal oldali fókusztól 7 egység távolságra vannak.

1059. Határozzuk meg az $\frac{x^2}{16}-\frac{y^2}{9}=1$ hiperbolának azt a pontját,

a) amelyhez tartozó rádiuszvektorok egymásra merőlegesek;

b) amely a bal oldali fókusztól kétszer akkora távolságra van, mint a jobb oldalitól.

1060. Egy hiperbola egyenlete $9x^2-16y^2=144$. Az $x^2+y^2=r^2$ kör úgy metszi a hiperbolát, hogy a metszéspontok által meghatározott téglalap területe egyenlő azon téglalap területének a négyszeresével, amelynek oldalai a hiperbola tengelyei. Mekkora a kör sugara?

1061. Egy téglalap csúcsai a $9x^2-16y^2=144$ hiperbolára illeszkednek. Számítsuk ki a téglalap csúcsainak a koordinátáit, ha a területe a valós tengellyel szerkesztett négyzet területével egyenlő.

1062. Határozzuk meg az $\frac{x^2}{225}-\frac{y^2}{400}=1$ hiperbolának azt a pontját, amelyhez tartozó rádiuszvektorok összege 130 egység.

1063. Egy hangforrás helyét akarják meghatározni. Ezért három megfigyelő (A, B és C) egy egyenesen úgy helyezkedik el, hogy a koordinátáik: $A(0;\ 0)$, $B(4;\ 0)$ és $C(6;\ 0)$. (A távolság egységét km-ben adták meg.) A B figyelőhöz a hangforrásból 3 másodperccel később érkezik meg ugyanaz a hang, mint a C figyelőhöz. Az A figyelő 9 másodperccel később hallja ugyanazt a hangot, mint a B. A hang terjedési sebessége $\frac{1}{3}$ km/s. Határozzuk meg a hangforrás helyét.

A HIPERBOLA ASZIMPTOTÁI ÉS ÉRINTŐJE

1064. Írjuk fel a $4x^2-9y^2=36$ hiperbola aszimptotáinak az egyenletét.

1065. Mekkora szöget zárnak be az $\frac{x^2}{9}-\frac{y^2}{5,76}=1$ hiperbola aszimptotái?

1066. Írjuk fel a középponti helyzetű hiperbola egyenletét, ha aszimptotáinak a hajlásszöge 120°.

1067. Írjuk fel annak a hiperbolának az [illegible] a koordinátatengelyek, és áthalad a $(-4; 2)$ ponton.

1068. Igazoljuk, hogy a derékszögű hiperbola felezi a fókuszainak az aszimptotáktól mért távolságát. (Derékszögűnek mondjuk a hiperbolát akkor, ha az aszimptotái merőlegesek egymásra. A derékszögű hiperbola valós és képzetes tengelye egyenlő.

1069. Számítsuk ki az $\frac{x^2}{a^2}-\frac{y^2}{b^2}=1$ hiperbola egyik fókuszából az egyik aszimptotára húzott merőleges talppontjának a kezdőponttól mért távolságát.

1070. Bizonyítsuk be, hogy a hiperbola bármely pontjának az aszimptotáktól mért távolságai 0-tól különböző állandó értéket adnak szorzatul.

1071. Az $\frac{x^2}{a^2}-\frac{y^2}{b^2}=1$ hiperbola P pontján át állítsunk merőleges egyenest az x tengelyre. Bizonyítsuk be, hogy ennek az egyenesnék az aszimptoták közötti szakaszát a P pont olyan két részre osztja, amelyeknek a mértani közepe b.

1072. Bizonyítsuk be, hogy a hiperbola fókuszaiból az aszimptotákra húzott merőlegesek talppontjai a hiperbola középpontja köré a valós féltengellyel rajzolt körön vannak.

1073. Bizonyítsuk be, hogy a hiperbola egyik fókuszának az aszimptotákra vonatkozó tükörképei a másik fókusz köré a valós tengellyel rajzolt körön vannak.

1074. Az $\frac{x^2}{40}-\frac{y^2}{16}=1$ hiperbolán keressük meg azt a pontot, amely az egyik aszimptotához háromszor közelebb van, mint a másikhoz.

1075. Bizonyítsuk be, hogy az aszimptotákkal párhuzamos egyenesek a hiperbolát egy pontban metszik.

1076. Igazoljuk, hogy ha egy egyenes két pontban metszi a hiperbolát, akkor ennek az egyenesnek az aszimptotáktól a hiperboláig terjedő szakaszai egyenlőek.

1077. Bizonyítsuk be, hogy a hiperbola érintőjének az érintési pontja felezi az érintőből az aszimptoták által kivágott szakaszt.

1078. Szerkesszük meg az $xy=a$, illetve az $\frac{x^2}{a^2}-\frac{y^2}{b^2}=1$ hiperbola egyik pontját (a, b adott szakaszok), ezután szerkesszük meg az adott ponthoz tartozó hiperbolaérintőt.

1079. Bizonyítsuk be, hogy a hiperbola érintője és aszimptotái által határolt háromszög területe nem függ az érintő megválasztásától.

1080. Vizsgáljuk meg

a) az $x^2-4y^2=12$ hiperbola és az $x-y-3=0$ egyenes;
b) a $9x^2-16y^2=144$ hiperbola és az $x-2y+1=0$ egyenes;
c) a $16x^2-25y^2=400$ hiperbola és a $7x-5y=0$ egyenes viszonylagos helyzetét.

1081. m milyen értékei mellett lesz 2, 1, illetve 0 közös pontja az $y=\frac{5}{2}x+m$ egyenesnek és az $\frac{x^2}{9}-\frac{y^2}{36}=1$ hiperbolának?

egyenes érintse az $\frac{x^2}{a^2}-\frac{y^2}{b^2}=1$ hiperbolát? (Azt az egyenest, amelynek egy közös pontja van a hiperbolával, és a hiperbola síkjában van, hiperbola érintőjének mondjuk.)

1083. Bizonyítsuk be, hogy az $\frac{x^2}{a^2}-\frac{y^2}{b^2}=1$ hiperbola $P(x_1; y_1)$ pontjához tartozó érintő egyenlete $\frac{x_1x}{a^2}-\frac{y_1y}{b^2}=1$.

1084. Bizonyítsuk be, hogy a hiperbola érintője felezi az érintési ponthoz tartozó rádiuszvektorok hajlásszögét. Hogyan alkalmazhatjuk ezt a tételt a hiperbola adott pontjához tartozó érintő megszerkesztésére?

1085. Feltételezve azt, hogy egy tükröző felület keresztmetszete hiperbola, igazoljuk, hogy az egyik fókusz képzetes képe a hiperbola másik fókusza.

1086. Írjuk fel a $4x^2-5y^2=20$ hiperbola $(5; -4)$ pontjához tartozó érintő egyenletét.

1087. Írjuk fel a hiperbola egyenletét, ha aszimptotáinak az egyenlete $y=\pm\frac{1}{2}x$ és egyik érintőjének az egyenlete $5x-6y-8=0$.

1088. Mi az egyenlete annak a hiperbolának, amely az $x-y-2=0$ egyenest a $P(4; 2)$ pontjában érinti, és tengelyei a koordinátatengelyekre illeszkednek?

1089. Írjuk fel a középponti helyzetű hiperbola egyenletét, ha két érintője: $5x-6y-16=0$; $13x-10y-48=0$.

1090. Írjuk fel a hiperbola egyenletét, ha fókuszai: $F_1(-c; 0)$; $F_2(c; 0)$, és az egyik érintője $y=mx+n$.

1091. Húzzunk olyan érintőt az $\frac{x^2}{15}-\frac{y^2}{6}=1$ hiperbolához, amely párhuzamos az $x+y-7=0$ egyenessel. Mi az érintő egyenlete?

1092. Írjuk fel az $\frac{x^2}{16}-\frac{y^2}{64}=1$ hiperbola olyan érintőjének az egyenletét, amely merőleges az $y=-0{,}3x$ egyenesre.

1093. Írjuk fel az $\frac{x^2}{8}-\frac{y^2}{9}=1$ hiperbolához a $(2; 0)$ pontból rajzolható érintők egyenletét.

1094. A $P(1; -10)$ pontból érintőket rajzolunk a $4x^2-y^2=32$ hiperbolához. Írjuk fel az érintési pontok által meghatározott húr egyenletét.

1095. A $(0; b)$ pontból érintőket húzunk az $\frac{x^2}{a^2}-\frac{y^2}{b^2}=1$ hiperbolához. Mekkora az adott pont és az érintési pontok közé eső szakaszok hossza?

1096. Húzzunk érintőt az $\frac{x^2}{9}-\frac{y^2}{16}=1$ hiperbolához, amely a középponttól és a jobb oldali fókusztól egyenlő távolságra van.

1097. Illesszünk a $9x^2-8y^2=72$ hiperbolához olyan érintőt, amelynek az egyik irányvektora $(1; \sqrt{3})$.

1098. Az $\frac{x^2}{a^2}-\frac{y^2}{b^2}=1$ hiperbola $(x_1;\, y_1)$ pontjában merőlegest húzunk az ebben a pontban a hiperbolához tartozó érintőre. Mely pontokban metszi ez az egyenes a koordinátatengelyeket?

1099. Milyen szögben metszik egymást a $9x^2+25y^2=225$ ellipszis és a $12x^2-4y^2=225$ hiperbola?

1100. Igazoljuk, hogy a közös fókuszú ellipszis és hiperbola derékszögben metszik egymást.

1101. Bizonyítsuk be, hogy a hiperbola egyik fókuszának az érintőkre vonatkozó tükörképei a másik fókusz köré a valós tengellyel rajzolt körön vannak.

1102. Bizonyítsuk be, hogy a hiperbola fókuszaiból az érintőkre húzott merőlegesek talppontjai a hiperbola középpontja köré a valós féltengellyel rajzolt körön vannak.

1103. Bizonyítsuk be, hogy a hiperbola bármelyik érintőjének a fókuszoktól mért távolságainak szorzata nem függ az érintő megválasztásától.

SZERKESZTÉSI FELADATOK

1104. A hiperbolát ismertnek tekintjük, ha ismerjük a valós tengelyét és a fókuszainak a távolságát. Szerkesszünk hiperbolát, ha adott

a) a valós és a képzetes tengelyének a hossza;
b) a képzetes tengelyének a hossza és a fókuszainak a távolsága;
c) a két fókusza és egyik pontja;
d) az egyik fókusza, két pontja és a valós tengelyének a hossza;
e) a két fókusza és az egyik aszimptotája;
f) az egyik fókusza és három érintője;
g) a két fókusza és az egyik érintője;
h) az egyik fókusza, az egyik érintője és az egyik tengelypontja;
i) az egyik fókusza, két érintője és a valós tengelyének az iránya;
j) az egyik fókusza, az egyik érintője és a középpontja;
k) az egyik fókusza, az egyik érintője az érintési ponttal és a valós tengely egyenese;
l) az egyik fókusza és két érintője, az egyiken az érintési ponttal;
m) az egyik fókusza, az egyik érintője, a valós tengelyének az iránya és a valós tengelyének a hossza;
n) az egyik fókusza, az egyik érintője, a valós tengelyének a hossza és az egyik pontja;
o) az egyik érintője és a két tengelypontja;
p) az egyik érintője, a középpontja, a valós tengelyének a hossza és a fókuszok távolsága;
r) a valós tengelyének a hossza és a két aszimptotája;
s) az egyik fókusza, az egyik érintője és az egyik aszimptotája;
t) az egyik tengelyponthoz tartozó érintője, az egyik aszimptotája és a valós tengelyének a hossza;
u) az egyik fókusza, a két aszimptotája és a valós tengelyének a hossza;
v) az egyik fókusza, az egyik érintője az érintési ponttal és a valós tengelyének az iránya;

x) a két aszimptotája és egyik pontja;
y) a két aszimptotája és egyik érintője.

1105. Adott a hiperbola két fókusza, a valós tengelyének a hossza és a hiperbola síkjában az *e* egyenes. Szerkesszük meg az *e* egyenes és a hiperbola metszéspontjait.

1106. Adott a hiperbola két fókusza, két tengelypontja és a síkjában egy P pont. Szerkesszünk a P pontból a hiperbolához érintőt.

1107. Adott a hiperbola két fókusza és a valós tengelyének a hossza. Szerkesszük meg a hiperbola egyik P pontját. Szerkesszük meg a hiperbola P pontjához tartozó érintőjét.

1108. Adott a hiperbola két aszimptotája és egyik érintője. Szerkesszük meg a hiperbola fókuszait és az adott érintőn az érintési pontot.

1109. Szerkesszük meg a hiperbola aszimptotáit (aszimptotáját), ha
a) adott a hiperbola középpontja, a valós tengelyegyenese és két pontja;
b) adott az egyik fókusza és két érintője, amelyek közül az egyik a hiperbolát a tengelypontban érinti;
c) adott az egyik aszimptotája és három pontja;
d) adott az egyik aszimptotája, az egyik fókusza és a fókuszok távolsága.

A PARABOLA

A PARABOLA EGYENLETE

1110. Rajzoljunk egy egyenest, és tőle 5 cm távolságra jelöljünk ki egy pontot. Szerkesszünk olyan köröket, amelyek az egyenest érintik, és áthaladnak a kitűzött ponton.

1111. Szerkesszük meg a parabola néhány pontját, ha a tengelyponti egyenlete:

a) $x^2=8y$; *b)* $y=\frac{1}{4}x^2$; *c)* $x^2=-2y$; *d)* $x^2=-\frac{1}{3}y$.

1112. Egy pontot a parabola belső vagy külső pontjának nevezünk aszerint hogy a fókusztól mért r és a vezéregyenestől mért t távolságára

$$r-t<0, \quad \text{vagy} \quad r-t>0.$$

Bizonyítsuk be, hogy a sík tetszőleges pontjának koordinátáira $x^2<2py$, illetve $x^2>2py$ aszerint, hogy a pont az $x^2=2py$ parabola belső vagy külső pontja.

1113. Vizsgáljuk meg, hogy az $(1;\,2)$; $(-3;\,1)$; $(6;\,3)$ és a $(-7;\,4)$ pontok az $x^2=12y$ parabola belső vagy külső pontjai-e?

1114. A p_1 és p_2 paraboláknak közös a vezéregyenese, a fókuszok az *e* egyenesre illeszkednek. A p_1 paramétere 4, a p_2 paramétere 6. Bizonyítsuk be, hogy van olyan középpontos hasonlóság, amely a p_1 parabolát a p_2 parabolába viszi át. Mi a hasonlóság aránya?

1115. Bizonyítsuk be, hogy ha a parabola paramétere p és
a) a tengelypontja az origó, a fókusza az y tengely negatív oldalán van, akkor az egyenlete $y=-\frac{1}{2p}x^2$;

van, akkor az egyenlete $y^2 = 2px$;

c) a tengelypontja az origó, a fókusza az x tengely negatív oldalán van, akkor az egyenlete $y^2 = -2px$.

Mi az egyenlete annak a parabolának, amelynek a tengelypontja az origó, és

d) áthalad a (12; 6) ponton, tengelye az y, illetve az x tengely;

e) áthalad a (4; 4) ponton, tengelye az y, illetve az x tengely;

f) áthalad a $(-4; 3)$ ponton, tengelye az y, illetve az x tengely;

g) áthalad a $(-8; -6)$ ponton, tengelye az y, illetve az x tengely?

1116. Írjuk fel a parabola tengelyponti egyenletét, ha a fókusza az

a) (0; 4); *b)* $(0; -3)$; *c)* (0; 2); *d)* $(0; -8)$;

e) (4; 0); *f)* $(-5; 0)$ pont?

1117. Írjuk fel a parabola egyenletét, ha

a) a fókusza a $(-7; 0)$ pont, és a vezéregyenesének az egyenlete $x-7=0$;

b) a fókusza a $(0; -4)$ pont, és a vezéregyenesének az egyenlete $y-4=0$.

1118. Írjuk fel a parabola egyenletét, ha

a) a vezéregyenesének az egyenlete $y+1=0$, a fókusza a (4; 3) pont;

b) a vezéregyenesének az egyenlete $y-3=0$, a fókusza a $(2; -3)$ pont;

c) a vezéregyenesének az egyenlete $y-6=0$, a fókusza a $(3; -2)$ pont;

d) a vezéregyenesének az egyenlete $x-1=0$, a fókusza a (4; 2) pont;

e) a vezéregyenesének az egyenlete $x+4=0$, a fókusza a $(-1; 3)$ pont;

f) a tengelypontja a $(-1; 2)$, fókusza a $(-1; 4)$ pont;

g) a tengelypontja a (4; 2), fókusza a (8; 2) pont;

h) a fókusza a (0; 6) pont, a tengelye az y tengely és a fókuszának a vezéregyenestől való távolsága 8 egység;

i) a fókusza a (6; 2) pont, a tengelye párhuzamos az x tengellyel és a fókuszának a vezéregyenestől való távolsága 4 egység.

1119. Mi a feltétele annak, hogy az $y = ax^2+bx+c$ parabola áthaladjon a következő ponton:

a) (0; 0); *b)* (2; 1); *c)* $(-4; 0)$; *d)* $(3; -2)$.

1120. Írjuk fel a parabola egyenletét, ha a tengelypontja az $y=2$ egyenesre illeszkedik, áthalad a (0; 8) ponton, paramétere 3, és a tengelye párhuzamos az y tengellyel.

1121. Írjuk fel a parabola egyenletét, ha a tengelye párhuzamos az x tengellyel, paramétere $\frac{1}{2}$, és áthalad a $(-6; 4)$ és a (9; 1) pontokon.

1122. Írjuk fel a parabola egyenletét, ha

a) a tengelypontja az y tengelyre illeszkedik, tengelye párhuzamos az x tengellyel, és áthalad a $(-4; 1)$ és a $(-1; 1)$ pontokon;

b) a tengelypontja az x tengelyen van, szimmetriatengelye párhuzamos az y tengellyel, és áthalad a (2; 3) és a $(-1; 12)$ pontokon.

[Írjuk fel annak a parabolának az egyenletét, amely áthalad]

a) a $(-2; 3)$; (4; 0); (8; 8) pontokon;

b) a $(-3; 2)$; (0; 0); (3; 2) pontokon;

c) a (4; 5); $(-2; 11)$; $(-4; 21)$ pontokon;

d) az (1; 1); (3; 0); $(4; -4)$ pontokon,

és tengelye párhuzamos az y tengellyel.

1124. Egy parabola tengelye az x tengely, tengelypontja a $(-5; 0)$ pont, és az y tengelyből 12 egység hosszúságú húrt metsz ki. Írjuk fel a parabola egyenletét.

1125. Írjuk fel annak a parabolának az egyenletét, amelynek a tengelypontja az $(a; 0)$ pont, és az y tengelyt a $(0; b)$ és $(0; -b)$ pontokban metszi, tengelye párhuzamos az x tengellyel.

1126. Írjuk fel a parabola egyenletét, ha az y tengelyt a $(0; b)$, az x tengelyt a $(a; 0)$; $(-a; 0)$ pontokban metszi, tengelye párhuzamos az y tengellyel.

1127. Egy egyenlő oldalú háromszög egyik csúcsa a (2; 1) pont, a vele szemközti oldal 8 egység, és párhuzamos az y tengellyel. Írjuk fel annak a parabolának az egyenletét, amelynek a tengelye párhuzamos az x tengellyel, és az egyenlő oldalú háromszög csúcsain halad át. Hány megoldás van?

1128. Parabolikus tartószerkezetű híd fesztávolsága 60 m, középső legmagasabb pontja 15 m-re emelkedik a vízszintes út fölé. Számítsuk ki a függőleges tartóvasak hosszát, ha azok a híd egyik végétől kiindulva 5 m-enként helyezkednek el.

1129. Egy a vízszinteshez hegyesszögben elhajított kő az eldobástól számítva 36 m-re esett le, és 12 m-re emelkedett. Írjuk fel a röppálya egyenletét.

1130. A vízszintes talajszintjén elhelyezett szökőkútból kilépő víz röppályája parabola, melynek paramétere $\frac{1}{10}$. Milyen magasra emelkedik a vízsugár, ha a szökőkút nyílásától 2 m-re jut vissza a talajra?

1131. Az ABC egyenlő oldalú háromszög A csúcsa az origóban van, a BC oldala párhuzamos az y tengellyel. Írjuk fel annak a parabolának az egyenletét, amelynek fókusza A, és áthalad a B és C csúcsokon. A háromszög oldala a.

1132. Az $x^2+y^2 = r^2$ körben az x tengelyre illeszkedő átmérő és az $y = b$ $(0 < b < r)$ egyenletű húr végpontjai parabolát határoznak meg. Írjuk fel e parabola egyenletét.

1133. Határozzuk meg a parabola fókuszának a koordinátáit, a paraméterét és a vezéregyenesének az egyenletét, ha a parabola egyenlete:

a) $y^2 = 24x$; *b)* $y^2 = -8x$; *c)* $x^2 = 6y$; *d)* $x^2+y = 0$;

e) $4y^2+x = 0$; *f)* $(x-5)^2 = 8(y+6)$; *g)* $(y-2)^2 = 12(x+3)$;

h) $(y-3)^2 = -4(x+1)$; *i)* $y^2 = 4x-8$; *j)* $y^2 = 4-6x$;

k) $x^2 = 6y+2$; *l)* $x^2 = 2-y$; *m)* $y = \frac{1}{4}x^2+x+2$;

n) $y = -\frac{1}{6}x^2+2x-7$; *o)* $y^2-10x-2y-19 = 0$; *p)* $y = Ax^2+Bx+C$.

1134. Határozzuk meg

a) az $y = \frac{1}{2}x^2-4x+3$; *b)* az $y = \frac{1}{4}x^2+x-2$ parabola tengelypont-

a) $\frac{(x+5)^2}{4}-\frac{(y-1)^2}{8}=1$;

b) $\frac{\left(y+\frac{3}{2}\right)^2}{1}-\frac{\left(x+\frac{1}{2}\right)^2}{\frac{1}{4}}=1$;

c) $16x^2-9y^2-64x-54y-161=0$;

d) $5x^2-4y^2-20x-24y-36=0$.

1044. A hiperbola fókuszai egybeesnek az $\frac{x^2}{25}+\frac{y^2}{9}=1$ ellipszis fókuszaival. Írjuk fel a hiperbola egyenletét, ha a valós tengelye 6 egység.

1045. Számítsuk ki az $\frac{x^2}{25}-\frac{y^2}{24}=1$ hiperbola $x=10$ abszcisszájú pontjához tartozó rádiuszvektorok hosszát és hajlásszögét.

1046. Határozzuk meg a (4; 6) ponton áthaladó, és az $x^2-y^2=8$ hiperbolával közös fókuszú ellipszis egyenletét.

1047. Írjuk fel annak a hiperbolának az egyenletét, amelynek a fókusza azonos az $x^2-y^2=8$ hiperboláéval, és áthalad a $(-5;\ 3)$ ponton.

METSZÉSI FELADATOK

1048. Határozzuk meg

a) a $2x-y-10=0$ egyenes és az $\frac{x^2}{20}-\frac{y^2}{5}=1$ hiperbola közös pontjainak a számát;

b) a $4x-3y-16=0$ egyenes és az $\frac{x^2}{25}-\frac{y^2}{16}=1$ hiperbola közös pontjainak a számát.

1049. Határozzuk meg az $\frac{x^2}{16}-\frac{y^2}{9}=1$ hiperbola és az $y=\frac{1}{2}x-2$ egyenes közös pontjainak a számát. Mekkora az egyenesnek a két hiperbolaág közé eső szakasza?

1050. Szerkesszük meg az $x^2-4y^2=4$ hiperbolának a $P(3;\ -1)$ ponton áthaladó olyan húrját, amelyet a P pont megfelez.

1051. Milyen hosszú húrt vág ki az $\frac{x^2}{a^2}-\frac{y^2}{b^2}=1$ hiperbola az $x-2y-1=0$ egyenesből?

1052. Az $\frac{x^2}{9}-\frac{y^2}{4}=1$ hiperbola valós tengelyével párhuzamost húzunk tőle d távolságban. Mekkora szakaszt vág ki a hiperbola az egyenesből?

1053. Számítsuk ki az $\frac{x^2}{a^2}-\frac{y^2}{b^2}=1$ hiperbola és az $y=mx$ egyenes metszéspontjának koordinátáit.

1054. Keressük meg az $\frac{x^2}{64}-\frac{y^2}{289}=1$ hiperbolának azt a pontját, amelyet a $\mathbf{v}(1;\ 1)$ irányvektorú szakasz köt össze a kezdőponttal.

1055. Milyen hosszú az $\frac{x^2}{16}-\frac{y^2}{9}=1$ hiperbolának az a húrja, amely az egyik fókuszán és a képzetes tengely egyik végpontján áthaladó egyenesre illeszkedik?

1056. A $9x^2-16y^2=576$ hiperbola az origón áthaladó valamelyik egyenesből 20 egység hosszúságú szakaszt vág ki. Határozzuk meg az egyenes egyik irányvektorát.

1057. Számítsuk ki az $x^2+y^2=25$ kör és a $9x^2-4y^2=108$ hiperbola metszéspontjai által meghatározott négyszög területét.

1058. Határozzuk meg az $\frac{x^2}{9}-\frac{y^2}{16}=1$ hiperbolának azokat a pontjait, amelyek a bal oldali fókusztól 7 egység távolságra vannak.

1059. Határozzuk meg az $\frac{x^2}{16}-\frac{y^2}{9}=1$ hiperbolának azt a pontját,

a) amelyhez tartozó rádiuszvektorok egymásra merőlegesek;

b) amely a bal oldali fókusztól kétszer akkora távolságra van, mint a jobb oldalitól.

1060. Egy hiperbola egyenlete $9x^2-16y^2=144$. Az $x^2+y^2=r^2$ kör úgy metszi a hiperbolát, hogy a metszéspontok által meghatározott téglalap területe egyenlő azon téglalap területének a négyszeresével, amelynek oldalai a hiperbola tengelyei. Mekkora a kör sugara?

1061. Egy téglalap csúcsai a $9x^2-16y^2=144$ hiperbolára illeszkednek. Számítsuk ki a téglalap csúcsainak a koordinátáit, ha a területe a valós tengellyel szerkesztett négyzet területével egyenlő.

1062. Határozzuk meg az $\frac{x^2}{225}-\frac{y^2}{400}=1$ hiperbolának azt a pontját, amelyhez tartozó rádiuszvektorok összege 130 egység.

1063. Egy hangforrás helyét akarják meghatározni. Ezért három megfigyelő (A, B és C) egy egyenesen úgy helyezkedik el, hogy a koordinátáik: $A(0;\ 0)$, $B(4;\ 0)$ és $C(6;\ 0)$. (A távolság egységét km-ben adták meg.) A B figyelőhöz a hangforrásból 3 másodperccel később érkezik meg ugyanaz a hang, mint a C figyelőhöz. Az A figyelő 9 másodperccel később hallja ugyanazt a hangot, mint a B. A hang terjedési sebessége $\frac{1}{3}$ km/s.

Határozzuk meg a hangforrás helyét.

A HIPERBOLA ASZIMPTOTÁI ÉS ÉRINTŐJE

1064. Írjuk fel a $4x^2-9y^2=36$ hiperbola aszimptotáinak az egyenletét.

1065. Mekkora szöget zárnak be az $\frac{x^2}{9}-\frac{y^2}{5{,}76}=1$ hiperbola aszimptotái?

1066. Írjuk fel a középponti helyzetű hiperbola egyenletét, ha aszimptotáinak a hajlásszöge 120°.

a koordinátatengelyek, és áthalad a $(-4; 2)$ ponton.

1068. Igazoljuk, hogy a derékszögű hiperbola felezi a fókuszainak az aszimptotáktól mért távolságát. (Derékszögűnek mondjuk a hiperbolát akkor, ha az aszimptotái merőlegesek egymásra. A derékszögű hiperbola valós és képzetes tengelye egyenlő.

1069. Számítsuk ki az $\frac{x^2}{a^2}-\frac{y^2}{b^2}=1$ hiperbola egyik fókuszából az egyik aszimptotára húzott merőleges talppontjának a kezdőponttól mért távolságát.

1070. Bizonyítsuk be, hogy a hiperbola bármely pontjának az aszimptotáktól mért távolságai 0-tól különböző állandó értéket adnak szorzatul.

1071. Az $\frac{x^2}{a^2}-\frac{y^2}{b^2}=1$ hiperbola P pontján át állítsunk merőleges egyenest az x-tengelyre. Bizonyítsuk be, hogy ennek az egyenesnék az aszimptoták közötti szakaszát a P pont olyan két részre osztja, amelyeknek a mértani közepe b.

1072. Bizonyítsuk be, hogy a hiperbola fókuszaiból az aszimptotákra húzott merőlegesek talppontjai a hiperbola középpontja köré a valós féltengelylyel rajzolt körön vannak.

1073. Bizonyítsuk be, hogy a hiperbola egyik fókuszának az aszimptotákra vonatkozó tükörképei a másik fókusz köré a valós tengellyel rajzolt körön vannak.

1074. Az $\frac{x^2}{49}-\frac{y^2}{16}=1$ hiperbolán keressük meg azt a pontot, amely az egyik aszimptotához háromszor közelebb van, mint a másikhoz.

1075. Bizonyítsuk be, hogy az aszimptotákkal párhuzamos egyenesek a hiperbolát egy pontban metszik.

1076. Igazoljuk, hogy ha egy egyenes két pontban metszi a hiperbolát, akkor ennek az egyenesnek az aszimptotáktól a hiperboláig terjedő szakaszai egyenlőek.

1077. Bizonyítsuk be, hogy a hiperbola érintőjének az érintési pontja felezi az érintőből az aszimptoták által kivágott szakaszt.

1078. Szerkesszük meg az $xy=a$, illetve az $\frac{x^2}{a^2}-\frac{y^2}{b^2}=1$ hiperbola egyik pontját (a, b adott szakaszok), ezután szerkesszük meg az adott ponthoz tartozó hiperbolaérintőt.

1079. Bizonyítsuk be, hogy a hiperbola érintője és aszimptotái által határolt háromszög területe nem függ az érintő megválasztásától.

1080. Vizsgáljuk meg

a) az $x^2-4y^2=12$ hiperbola és az $x-y-3=0$ egyenes;

b) a $9x^2-16y^2=144$ hiperbola és az $x-2y+1=0$ egyenes;

c) a $16x^2-25y^2=400$ hiperbola és a $7x-5y=0$ egyenes viszonylagos helyzetét.

1081. m milyen értékei mellett lesz 2, 1, illetve 0 közös pontja az $y=\frac{5}{2}x+m$ egyenesnek és az $\frac{x^2}{9}-\frac{y^2}{36}=1$ hiperbolának?

egyenes érintse az $\frac{x^2}{a^2}-\frac{y^2}{b^2}=1$ hiperbolát? (Azt az egyenest, amelynek egy közös pontja van a hiperbolával, és a hiperbola síkjában van, hiperbola érintőjének mondjuk.)

1083. Bizonyítsuk be, hogy az $\frac{x^2}{a^2}-\frac{y^2}{b^2}=1$ hiperbola $P(x_1; y_1)$ pontjához tartozó érintő egyenlete $\frac{x_1x}{a^2}-\frac{y_1y}{b^2}=1$.

1084. Bizonyítsuk be, hogy a hiperbola érintője felezi az érintési ponthoz tartozó rádiuszvektorok hajlásszögét. Hogyan alkalmazhatjuk ezt a tételt a hiperbola adott pontjához tartozó érintő megszerkesztésére?

1085. Feltételezve azt, hogy egy tükröző felület keresztmetszete hiperbola, igazoljuk, hogy az egyik fókusz képzetes képe a hiperbola másik fókusza.

1086. Írjuk fel a $4x^2-5y^2=20$ hiperbola $(5; -4)$ pontjához tartozó érintő egyenletét.

1087. Írjuk fel a hiperbola egyenletét, ha aszimptotáinak az egyenlete $y=\pm\frac{1}{2}x$ és egyik érintőjének az egyenlete $5x-6y-8=0$.

1088. Mi az egyenlete annak a hiperbolának, amely az $x-y-2=0$ egyenest a $P(4; 2)$ pontjában érinti, és tengelyei a koordinátatengelyekre illeszkednek?

1089. Írjuk fel a középponti helyzetű hiperbola egyenletét, ha két érintője: $5x-6y-16=0$; $13x-10y-48=0$.

1090. Írjuk fel a hiperbola egyenletét, ha fókuszai: $F_1(-c; 0)$; $F_2(c; 0)$, és az egyik érintője $y=mx+n$.

1091. Húzzunk olyan érintőt az $\frac{x^2}{15}-\frac{y^2}{6}=1$ hiperbolához, amely párhuzamos az $x+y-7=0$ egyenessel. Mi az érintő egyenlete?

1092. Írjuk fel az $\frac{x^2}{16}-\frac{y^2}{64}=1$ hiperbola olyan érintőjének az egyenletét, amely merőleges az $y=-0{,}3x$ egyenesre.

1093. Írjuk fel az $\frac{x^2}{8}-\frac{y^2}{9}=1$ hiperbolához a $(2; 0)$ pontból rajzolható érintők egyenletét.

1094. A $P(1; -10)$ pontból érintőket rajzolunk a $4x^2-y^2=32$ hiperbolához. Írjuk fel az érintési pontok által meghatározott húr egyenletét.

1095. A $(0; b)$ pontból érintőket húzunk az $\frac{x^2}{a^2}-\frac{y^2}{b^2}=1$ hiperbolához. Mekkora az adott pont és az érintési pontok közé eső szakaszok hossza?

1096. Húzzunk érintőt az $\frac{x^2}{9}-\frac{y^2}{16}=1$ hiperbolához, amely a középponttól és a jobb oldali fókusztól egyenlő távolságra van.

1097. Illesszünk a $9x^2-8y^2=72$ hiperbolához olyan érintőt, amelynek az egyik irányvektora $(1; \sqrt{3})$.

1098. Az $\frac{x^2}{a^2}-\frac{y^2}{b^2}=1$ hiperbola $(x_1; y_1)$ pontjában merőlegest húzunk az ebben a pontban a hiperbolához tartozó érintőre. Mely pontokban metszi ez az egyenes a koordinátatengelyeket?

1099. Milyen szögben metszik egymást a $9x^2+25y^2=225$ ellipszis és a $12x^2-4y^2=225$ hiperbola?

1100. Igazoljuk, hogy a közös fókuszú ellipszis és hiperbola derékszögben metszik egymást.

1101. Bizonyítsuk be, hogy a hiperbola egyik fókuszának az érintőkre vonatkozó tükörképei a másik fókusz köré a valós tengellyel rajzolt körön vannak.

1102. Bizonyítsuk be, hogy a hiperbola fókuszaiból az érintőkre húzott merőlegesek talppontjai a hiperbola középpontja köré a valós féltengellyel rajzolt körön vannak.

1103. Bizonyítsuk be, hogy a hiperbola bármelyik érintőjének a fókuszoktól mért távolságainak szorzata nem függ az érintő megválasztásától.

SZERKESZTÉSI FELADATOK

1104. A hiperbolát ismertnek tekintjük, ha ismerjük a valós tengelyét és a fókuszainak a távolságát. Szerkesszünk hiperbolát, ha adott

a) a valós és a képzetes tengelyének a hossza;
b) a képzetes tengelyének a hossza és a fókuszainak a távolsága;
c) a két fókusza és egyik pontja;
d) az egyik fókusza, két pontja és a valós tengelyének a hossza;
e) a két fókusza és az egyik aszimptotája;
f) az egyik fókusza és három érintője;
g) a két fókusza és az egyik érintője;
h) az egyik fókusza, az egyik érintője és az egyik tengelypontja;
i) az egyik fókusza, két érintője és a valós tengelyének az iránya;
j) az egyik fókusza, az egyik érintője és a középpontja;
k) az egyik fókusza, az egyik érintője az érintési ponttal és a valós tengely egyenese;
l) az egyik fókusza és két érintője, az egyiken az érintési ponttal;
m) az egyik fókusza, az egyik érintője, a valós tengelyének az iránya és a valós tengelyének a hossza;
n) az egyik fókusza, az egyik érintője, a valós tengelyének a hossza és az egyik pontja;
o) az egyik érintője és a két tengelypontja;
p) az egyik érintője, a középpontja, a valós tengelyének a hossza és a fókuszok távolsága;
r) a valós tengelyének a hossza és a két aszimptotája;
s) az egyik fókusza, az egyik érintője és az egyik aszimptotája;
t) az egyik tengelyponthoz tartozó érintője, az egyik aszimptotája és a valós tengelyének a hossza;
u) az egyik fókusza, a két aszimptotája és a valós tengelyének a hossza;
v) az egyik fókusza, az egyik érintője az érintési ponttal és a valós tengelyének az iránya;

x) a két aszimptotája és egyik pontja;
y) a két aszimptotája és egyik érintője.

1105. Adott a hiperbola két fókusza, a valós tengelyének a hossza és a hiperbola síkjában az *e* egyenes. Szerkesszük meg az *e* egyenes és a hiperbola metszéspontjait.

1106. Adott a hiperbola két fókusza, két tengelypontja és a síkjában egy *P* pont. Szerkesszünk a *P* pontból a hiperbolához érintőt.

1107. Adott a hiperbola két fókusza és a valós tengelyének a hossza. Szerkesszük meg a hiperbola egyik *P* pontját. Szerkesszük meg a hiperbola *P* pontjához tartozó érintőjét.

1108. Adott a hiperbola két aszimptotája és egyik érintője. Szerkesszük meg a hiperbola fókuszait és az adott érintőn az érintési pontot.

1109. Szerkesszük meg a hiperbola aszimptotáit (aszimptotáját), ha

a) adott a hiperbola középpontja, a valós tengelyegyenese és két pontja;
b) adott az egyik fókusza és két érintője, amelyek közül az egyik a hiperbolát a tengelypontban érinti;
c) adott az egyik aszimptotája és három pontja;
d) adott az egyik aszimptotája, az egyik fókusza és a fókuszok távolsága.

A PARABOLA

A PARABOLA EGYENLETE

1110. Rajzoljunk egy egyenest, és tőle 5 cm távolságra jelöljünk ki egy pontot. Szerkesszünk olyan köröket, amelyek az egyenest érintik, és áthaladnak a kitűzött ponton.

1111. Szerkesszük meg a parabola néhány pontját, ha a tengelyponti egyenlete:

a) $x^2=8y$; *b)* $y=\frac{1}{4}x^2$; *c)* $x^2=-2y$; *d)* $x^2=-\frac{1}{3}y$.

1112. Egy pontot a parabola belső vagy külső pontjának nevezünk aszerint hogy a fókusztól mért r és a vezéregyenestől mért t távolságára

$$r-t<0, \quad \text{vagy} \quad r-t>0.$$

Bizonyítsuk be, hogy a sík tetszőleges pontjának koordinátáira $x^2<2py$, illetve $x^2>2py$ aszerint, hogy a pont az $x^2=2py$ parabola belső vagy külső pontja.

1113. Vizsgáljuk meg, hogy az (1; 2); (−3; 1); (6; 3) és a (−7; 4) pontok az $x^2=12y$ parabola belső vagy külső pontjai-e?

1114. A p_1 és p_2 paraboláknak közös a vezéregyenese, a fókuszok az *e* egyenesre illeszkednek. A p_1 paramétere 4, a p_2 paramétere 6. Bizonyítsuk be, hogy van olyan középpontos hasonlóság, amely a p_1 parabolát a p_2 parabolába viszi át. Mi a hasonlóság aránya?

1115. Bizonyítsuk be, hogy ha a parabola paramétere p és

a) a tengelypontja az origó, a fókusza az y tengely negatív oldalán van, akkor az egyenlete $y=-\frac{1}{2p}x^2$;

b) a tengelypontja az origó, a fókusza az x tengely pozitív oldalán van, akkor az egyenlete $y^2 = 2px$;

c) a tengelypontja az origó, a fókusza az x tengely negatív oldalán van, akkor az egyenlete $y^2 = -2px$.

Mi az egyenlete annak a parabolának, amelynek a tengelypontja az origó, és

d) áthalad a $(12; 6)$ ponton, tengelye az y, illetve az x tengely;

e) áthalad a $(4; 4)$ ponton, tengelye az y, illetve az x tengely;

f) áthalad a $(-4; 3)$ ponton, tengelye az y, illetve az x tengely;

g) áthalad a $(-8; -6)$ ponton, tengelye az y, illetve az x tengely?

1116. Írjuk fel a parabola tengelyponti egyenletét, ha a fókusza az

a) $(0; 4)$; *b)* $(0; -3)$; *c)* $(0; 2)$; *d)* $(0; -8)$;
e) $(4; 0)$; *f)* $(-5; 0)$ pont?

1117. Írjuk fel a parabola egyenletét, ha

a) a fókusza a $(-7; 0)$ pont, és a vezéregyenesének az egyenlete $x-7 = 0$;

b) a fókusza a $(0; -4)$ pont, és a vezéregyenesének az egyenlete $y-4 = 0$.

1118. Írjuk fel a parabola egyenletét, ha

a) a vezéregyenesének az egyenlete $y+1 = 0$, a fókusza a $(4; 3)$ pont;

b) a vezéregyenesének az egyenlete $y-3 = 0$, a fókusza a $(2; -3)$ pont;

c) a vezéregyenesének az egyenlete $y-6 = 0$, a fókusza a $(3; -2)$ pont;

d) a vezéregyenesének az egyenlete $x-1 = 0$, a fókusza a $(4; 2)$ pont;

e) a vezéregyenesének az egyenlete $x+4 = 0$, a fókusza a $(-1; 3)$ pont;

f) a tengelypontja a $(-1; 2)$, fókusza a $(-1; 4)$ pont;

g) a tengelypontja a $(4; 2)$, fókusza a $(8; 2)$ pont;

h) a fókusza a $(0; 6)$ pont, a tengelye az y tengely és a fókuszának a vezéregyenestől való távolsága 8 egység;

i) a fókusza a $(6; 2)$ pont, a tengelye párhuzamos az x tengellyel és a fókuszának a vezéregyenestől való távolsága 4 egység.

1119. Mi a feltétele annak, hogy az $y = ax^2+bx+c$ parabola áthaladjon a következő ponton:

a) $(0; 0)$; *b)* $(2; 1)$; *c)* $(-4; 0)$; *d)* $(3; -2)$.

1120. Írjuk fel a parabola egyenletét, ha a tengelypontja az $y = 2$ egyenesre illeszkedik, áthalad a $(0; 8)$ ponton, paramétere 3, és a tengelye párhuzamos az y tengellyel.

1121. Írjuk fel a parabola egyenletét, ha a tengelye párhuzamos az x tengellyel, paramétere $\frac{1}{2}$, és áthalad a $(-6; 4)$ és a $(9; 1)$ pontokon.

1122. Írjuk fel a parabola egyenletét, ha

a) a tengelypontja az y tengelyre illeszkedik, tengelye párhuzamos az x tengellyel, és áthalad a $(-4; 1)$ és a $(-1; 1)$ pontokon;

b) a tengelypontja az x tengelyen van, szimmetriatengelye párhuzamos az y tengellyel, és áthalad a $(2; 3)$ és a $(-1; 12)$ pontokon.

1123. Írjuk fel annak a parabolának az egyenletét, amely áthalad

a) a $(-2; 3)$; $(4; 0)$; $(8; 8)$ pontokon;
b) a $(-3; 2)$; $(0; 0)$; $(3; 2)$ pontokon;
c) a $(4; 5)$; $(-2; 11)$; $(-4; 21)$ pontokon;
d) az $(1; 1)$; $(3; 0)$; $(4; -4)$ pontokon,

és tengelye párhuzamos az y tengellyel.

1124. Egy parabola tengelye az x tengely, tengelypontja a $(-5; 0)$ pont, és a y tengelyből 12 egység hosszúságú húrt metsz ki. Írjuk fel a parabol egyenletét.

1125. Írjuk fel annak a parabolának az egyenletét, amelynek a tengelypontj az $(a; 0)$ pont, és az y tengelyt a $(0; b)$ és $(0; -b)$ pontokban metszi tengelye párhuzamos az x tengellyel.

1126. Írjuk fel a parabola egyenletét, ha az y tengelyt a $(0; b)$, az x tengelyt a $(a; 0)$; $(-a; 0)$ pontokban metszi, tengelye párhuzamos az y tengellyel

1127. Egy egyenlő oldalú háromszög egyik csúcsa a $(2; 1)$ pont, a vele szemközt oldal 8 egység, és párhuzamos az y tengellyel. Írjuk fel annak a parabolá nak az egyenletét, amelynek a tengelye párhuzamos az x tengellyel, é az egyenlő oldalú háromszög csúcsain halad át. Hány megoldás van

1128. Parabolikus tartószerkezetű híd fesztávolsága 60 m, középső legmaga sabb pontja 15 m-re emelkedik a vízszintes út fölé. Számítsuk ki a függő leges tartóvasak hosszát, ha azok a híd egyik végétől kiindulva 5 m-enkén helyezkednek el.

1129. Egy a vízszinteshez hegyesszögben elhajított kő az eldobástól számítv 36 m-re esett le, és 12 m-re emelkedett. Írjuk fel a röppálya egyenletét

1130. A vízszintes talajszintjén elhelyezett szökőkútból kilépő víz röppályáj parabola, melynek paramétere $\frac{1}{10}$. Milyen magasra emelkedik a víz sugár, ha a szökőkút nyílásától 2 m-re jut vissza a talajra?

1131. Az ABC egyenlő oldalú háromszög A csúcsa az origóban van, a BC oldala párhuzamos az y tengellyel. Írjuk fel annak a parabolának a egyenletét, amelynek fókusza A, és áthalad a B és C csúcsokon. A három szög oldala a.

1132. Az $x^2+y^2 = r^2$ körben az x tengelyre illeszkedő átmérő és az $y =$ $(0 < b < r)$ egyenletű húr végpontjai parabolát határoznak meg. Írjul fel e parabola egyenletét.

1133. Határozzuk meg a parabola fókuszának a koordinátáit, a paraméterét és a vezéregyenesének az egyenletét, ha a parabola egyenlete:

a) $y^2 = 24x$; *b)* $y^2 = -8x$; *c)* $x^2 = 6y$; *d)* $x^2+y = 0$;
e) $4y^2+x = 0$; *f)* $(x-5)^2 = 8(y+6)$; *g)* $(y-2)^2 = 12(x+3)$;
h) $(y-3)^2 = -4(x+1)$; *i)* $y^2 = 4x-8$; *j)* $y^2 = 4-6x$;
k) $x^2 = 6y+2$; *l)* $x^2 = 2-y$; *m)* $y = \frac{1}{4}x^2+x+2$;
n) $y = -\frac{1}{6}x^2+2x-7$; *o)* $y^2-10x-2y-19 = 0$; *p)* $y = Ax^2+Bx+C$

1134. Határozzuk meg

a) az $y = \frac{1}{2}x^2-4x+3$; *b)* az $y = \frac{1}{4}x^2+x-2$ parabola tengelypont tükrözzük.

1135. Milyen hosszú az $x^2 = 8y$ parabolának az a húrja, amely az $y_1 = 4$, $y_2 = 12$ ordinátájú pontjait köti össze.

1136. Számítsuk ki az $x^2 = 6y$ parabola 6 abszcisszájú pontjának a fókusztól mért távolságát.

1137. Számítsuk ki az $x^2 = 12y$ parabola 6 ordinátájú pontjának a fókusztól mért távolságát.

A PARABOLA ÉS EGYENES

1138. Határozzuk meg

a) az $y = \frac{1}{6}x^2$ parabola és a $2x-3y+6 = 0$ egyenes;

b) az $y = -\frac{1}{9}x^2$ parabola és a $4x+3y-12 = 0$ egyenes;

c) az $y^2 = 4x$ parabola és az $x+y-3 = 0$ egyenes közös pontjainak a számát.

1139. Számítsuk ki az $y = \frac{1}{9}x^2$ parabola $7x-3y-30 = 0$ egyenesre illeszkedő húrjának a hosszát.

1140. Milyen hosszú az $y = \frac{1}{9}x^2$ parabolának az a húrja, amelynek egyenese fókuszon halad át, és az egyik irányvektora $\mathbf{v}(3; \sqrt{3})$?

1141. Az $y = \frac{1}{6}x^2$ parabola tengelypontjából húzzuk meg azt a húrt, amelynek egyik irányvektora $\mathbf{v}(1; \sqrt{3})$, azután rajzoljuk meg a tengelypontból a reá merőleges húrt. Számítsuk ki, hogy a húrok nem közös végpontjain áthaladó egyenes mely pontokban metszi a koordinátatengelyeket.

1142. Határozzuk meg az $y = \frac{x^2}{4}$ parabolának azokat a pontjait, amelyek a $P_1(-1; 5)$ és a $P_2(5; -1)$ pontoktól egyenlő távolságra vannak.

1143. Írjuk fel az $y = \frac{1}{20}x^2$ parabola olyan húrjának az egyenletét, amely áthalad az (5; 2) ponton, és ez a pont a húrt felezi.

1144. Írjuk fel az $y = \frac{1}{8}x^2$ parabolába írt háromszög oldalegyeneseinek egyenletét, ha a háromszög egyik csúcsa a parabola tengelypontja, a magasságpontja a parabola fókusza. (Parabolába írt háromszögnek az olyan háromszöget mondjuk, amelynek csúcsai a parabolára illeszkednek.)

1145. Az egyenlő oldalú háromszög egyik csúcsa az $x^2 = 2py$ parabola tengelypontja, a másik két csúcsa a parabolára illeszkedik. Számítsuk ki a csúcsok koordinátáit.

kezdősebességgel. A kezdősebesség iránya a vízszintessel α szöget zár be. A golyó az A pontban esik a talajra. Mekkora az OA távolság, ha O a súlydobó talpának a helyét jelenti.

1147. A $P_1(-10; y_1)$ és a $P_2(15; y_2)$ pontok az $y = \frac{1}{10}x^2$ parabolára illeszkednek. Számítsuk ki a parabola P_3 pontjának a koordinátáit, ha a $P_1P_2P_3$ háromszög területe $31\frac{1}{4}$ területegység.

1148. Vizsgáljuk meg a következő parabolák és egyenesek viszonylagos helyzetét:

a) $y = \frac{1}{8}x^2, \quad x-y-2 = 0;$

b) $x^2+3y = 0, \quad 8x+3y-15 = 0;$

c) $y^2+5x = 0, \quad 5x-y-15 = 0;$

d) $y^2 = 4x, \quad x+3y+9 = 0.$

1149. Igazoljuk, hogy az $y = mx+\frac{a}{m}$ $(m \neq 0)$ egyenes az $y^2 = 4ax$ parabola érintője. (Azt az egyenest, amely nem párhuzamos a parabola tengelyével, egyetlen közös pontja van a parabolával, és a parabola síkjában van, a parabola érintőjének mondjuk Az érintő tehát olyan egyenes, amelynek az érintési pont kivételével minden pontja a parabola külső pontja.)

1150. Mi a szükséges és elégséges feltétele annak, hogy $ax+bx+c = 0$ egyenes érintse az $y^2 = 2px$ parabolát?

1151. Igazoljuk, hogy az $y^2 = 2px$ parabola $(x_1; y_1)$ pontjához tartozó érintő egyenlete $yy_1 = p(x+x_1)$. Írjuk fel ennek alapján az $y^2 = 8x$ parabola 1, 2, 3 abszcisszájú pontjaiban húzható érintők egyenletét.

1152. Bizonyítsuk be, hogy a parabola érintője a következő tulajdonságokkal rendelkezik:

a) a fókuszból az érintőre húzott merőleges talppontja a tengelyponthoz tartozó érintőre illeszkedik;

b) a fókusznak az érintőre vonatkozó tükörképe a vezéregyenesre illeszkedik;

c) az $y^2 = 2px$ parabola bármelyik a tengelyponthoz tartozó érintőtől különböző érintője az y tengelyből feleakkora szakaszt vág le, mint amekkora az érintési pont ordinátája;

d) az $y^2 = 2px$ parabola bármelyik érintője az x tengelyt olyan pontban metszi, amelynek az origótól mért távolsága egyenlő az érintési pont abszcisszájával.

1153. Szerkesszük meg adott parabola adott pontjához tartozó érintőjét.

1154. Bizonyítsuk be, hogy a parabolikus tükör fókuszából kiinduló fénysugarak visszaverődés után a parabola tengelyével párhuzamosan haladnak és megfordítva, a parabola tengelyével párhuzamosan haladó fénysugarak a visszaverődés után a fókuszon haladnak át.

1155. Az $y^2 = 12x$ parabola 2, 6, -3 ordinátájú pontjaiban a parabolához érintőket húzunk. Határozzuk meg az érintési pontok által meghatároz háromszög és az érintők alkotta háromszög területeinek az arányát vektora $\mathbf{v}(1; \sqrt{3})$. Számítsuk ki a húr végpontjaiban húzható érintők hajlásszögét.

1157. Az $y^2 = 2px$ parabola $(x_1; y_1)$ pontjához tartozó érintőre merőlegest állítunk az érintési pontban. Mely pontokban metszi ez az egyenes (a normális) a koordinátatengelyeket?

1158. Az $y^2 = 2px$ parabola érintője és a hozzá tartozó normális egyenlő szárú háromszöget határoznak meg, amelynek alapja az x tengelyre illeszkedik. Határozzuk meg az érintési pont koordinátáit.

1159. Írjuk fel annak a körnek az egyenletét, amely az $y^2 = 2px$ parabolát a fókuszán áthaladó és a tengelyére merőleges húr végpontjaiban érinti.

1160. Határozzuk meg az m értékét úgy, hogy az $y = mx-2$ egyenes érintse az $y = \frac{1}{4}x^2$ parabolát.

1161. Határozzuk meg m értékét úgy, hogy az $y = mx-4$ egyenes érintse az $y^2 = -8x$ parabolát.

1162. Mekkorára kell választani b értékét ahhoz, hogy az $y = x+b$ egyenes messe, érintse, illetve elkerülje az $y = x^2$ parabolát?

1163. Határozzuk meg a b értékét úgy, hogy az $y = x+b$ egyenes érintője legyen az $y^2 = 4x$ parabolának.

1164. Mi a feltétele annak, hogy az $y = mx+b$ egyenes érintse az $y^2 = 2px$ parabolát?

1165. Határozzuk meg az $y = \frac{1}{8}x^2$ parabolának az $y = -x+4$ egyenessel párhuzamos érintőjét.

1166. Az $y^2 = 8x$ parabolához érintőt húzunk, amely párhuzamos az $y = x$ egyenessel. Írjuk fel az érintő egyenletét.

1167. Az $x^2 = 16y$ parabolához érintőt húzunk, amely merőleges az $y = -\frac{1}{2}x$ egyenesre. Írjuk fel az érintő egyenletét.

1168. Írjuk fel az $y^2 = 12x$ parabola érintőjének az egyenletét
a) az $x = 3$ abszcisszájú pontjaiban;
b) amely párhuzamos a $3x-y+5 = 0$ egyenessel;
c) amely merőleges a $2x+y-7 = 0$ egyenesre;
d) amely 45°-os szöget zár be a $4x-2y+9 = 0$ egyenessel.

1169. Az $y^2 = 2px$ parabolához érintőt húzunk, amely párhuzamos az $y = x$ egyenessel. Határozzuk meg az érintési pont koordinátáit.

1170. Milyen messze van a $3x+4y+46 = 0$ egyenes az $y = \frac{1}{64}x^2$ parabolától?

1171. Határozzuk meg az $y^2 = 2px$ parabolánál a p értékét úgy, hogy a parabola
a) az $y = \frac{x}{2}+1$ egyenest érintse;
b) az $x-2y+5 = 0$ egyenest érintse.

1172. Mekkora az $y^2 = 2px$ parabola paramétere, ha az $ax+by+c^2 = 0$ egyenest érinti?

$y = (p-1)x^2+2px+4$

egyenlettel jellemzett g_p görbesereget:
a) Határozzuk meg a p paramétert úgy, hogy g_p érintse az x tengelyt. (Az érintési pont legyen A.)
b) Határozzuk meg p-t úgy, hogy a g_p parabola tengelypontja az y tengelyen legyen. (A tengelypont legyen B.)
c) Mutassuk meg, hogy a fenti két görbe az AB szakasz felezőpontjára szimmetrikus.
d) Létezik-e olyan pont, amelyen a görbesereg minden görbéje átmegy?

1174. Határozzuk meg a $(9; 2)$ pontból az $y = \frac{1}{36}x^2$ parabolához húzható érintők egyenletét.

1175. Határozzuk meg az $(5; -7)$ pontból az $y^2 = 8x$ parabolához húzható érintők egyenletét.

1176. Határozzuk meg az x tengelynek azt a pontját, amelyből az $y^2 = 4x$ parabolához húzott érintők a tengelyponthoz tartozó érintővel egyenlő oldalú háromszöget alkotnak.

1177. Határozzuk meg az $y^2 = 16x$ parabolának azt az érintőjét, amelynek az érintési pont és az x tengely közé eső szakasza 20 egység.

1178. Számítsuk ki az alábbi parabolák metszéspontjait:
a) $y^2 = 2x$ és $x^2 = y$; *b)* $x^2 = 3y$ és $x^2 = y-2$; *c)* $y^2+x-2y = 0$ és $x^2 = y$; *d)* $y = x^2$ és $2x = 3y-y^2$; *e)* $y = x^2$ és $y^2+6x-7y = 0$; *f)* $y = x^2+x$ és $y^2-8y+12x = 0$; *g)* $x^2-4x-4y = 4$ és $4x^2 = 4x+4y$; *h)* $y^2 = 2px$ és $y^2 = px+\left(\frac{p}{2}\right)^2$.

1179. Egy parabola tengelypontja az $y^2 = 8x$ parabola fókusza, a fókusza pedig az adott parabola tengelypontja. Számítsuk ki a parabolák metszéspontjait.

1180. Számítsuk ki a parabola és a kör metszéspontjait, ha egyenletük:
a) $y^2 = \frac{9}{4}x$ és $x^2+y^2 = 25$; *b)* $y^2 = 18x$ és $x^2+12x+y^2-64 = 0$.

1181. Határozzuk meg az $y^2 = 16x$ parabolának azt a pontját, amely a fókuszától 13 egység távolságra van.

1182. Milyen távolságra van a tengelyponttól az $y^2 = 4{,}5x$ parabolának az a pontja, amely a fókusztól $9\frac{1}{8}$ egységnyi távolságra van?

1183. Írjuk fel annak a parabolának az egyenletét, amelynek a tengelypontja a $(0; -5)$ pont, és érinti az $x^2+y^2 = 9$ kört. (A parabola tengelye az y tengely.)

1184. Írjuk fel annak a parabolának az egyenletét, amely az $(x-11)^2+y^2 = 40$ kört érinti, tengelypontja az origóban van, és a tengelye az x tengely. Határozzuk meg az érintési pontok koordinátáit.

1185. Adott az $(x-a)^2+y^2 = r^2$ kör $(a > 0)$. Határozzuk meg a p értékét úgy, hogy az adott kör az $y^2 = 2px$ parabolát érintse.

$\frac{45}{20}$ ... 3

érintőinek az egyenletét.

1187. Számítsuk ki

a) az $x^2+y^2 = 16$ és az $y^2 = 6x$;
b) az $x^2+y^2 = p^2$ és az $y^2 = 2px$

görbék hajlásszögét. Írjuk fel az *a)* esetben a görbék közös érintőinek az egyenletét.

1188. A $49x^2+100y^2 = 4900$ ellipszis középpontja legyen annak a parabolának a fókusza, amelynek a tengelypontja a (0; 7) pont. Számítsuk ki az ellipszis és a parabola közös pontjainak a koordinátáit.

1189. A $64x^2-49y^2 = 3136$ hiperbola középpontja legyen annak a parabolának a fókusza, amelynek a tengelypontja a (−7; 0) pont. Számítsuk ki a parabola és a hiperbola közös pontjainak a koordinátáit.

1190. Az $y^2 = 2px$ parabolából az $x = a$ egyenessel ($a > 0$) egy parabolaszeletet határolunk el. Szerkesszünk a parabolaszeletbe maximális területű téglalapot, amelynek középvonala a parabola tengelyére illeszkedik.

1191. Rajzoljuk meg az $y^2 = 2px$ parabola egyik, a tengelypontjától különböző P pontjához tartozó érintőjét. Az érintőre rajzoljunk merőlegest az érintési pontban. Ez az egyenes az x tengelyt Q pontban metszi. Bizonyítsuk be, hogy a PQ szakasznak az x tengelyre eső merőleges vetülete nem függ a P pont megválasztásától.

1192. Bizonyítsuk be, hogy a parabola három érintője által meghatározott háromszög köré rajzolható kör áthalad a fókuszon.

1193. Tekintsük a parabolának azokat a húrjait, amelyek a parabola tengelypontjából derékszögben láthatók. Bizonyítsuk be, hogy ezek a húrok egy rögzített ponton haladnak át.

1194. Két parabolának közös a tengelye és a fókusza. A tengelypontokat a fókusz elválasztja egymástól. Bizonyítsuk be, hogy a két parabola hajlásszöge 90°. (Két parabola hajlásszögét a metszéspontban a parabolákhoz húzott érintők hajlásszögével definiáljuk.)

1195. Bizonyítsuk be, hogy a parabola vezéregyenesének tetszőleges pontjából a parabolához húzott két érintő érintési pontja és a fókusz egy egyenesre illeszkednek.

1196. A parabola belsejében rögzítsünk egy P pontot. A P ponton áthaladó és a tengellyel nem párhuzamos e egyenes a parabolát R és S pontokban metszi. A P, R, S pontoknak a vezéregyenesre eső merőleges vetületei rendre P_1, R_1, S_1. Bizonyítsuk be, hogy a $P_1R_1 \cdot P_1S_1$ szorzat nem függ az e egyenes megválasztásától. (A parabola belsején azt a síktartományt értjük, amelynek pontjaira $r-t < 0$. 1112. feladat.)

1197. Bizonyítsuk be, hogy a parabolának a tengelyére vonatkozó merőleges affinitással származtatott képe parabola. Határozzuk meg a transzformált parabola paraméterét, ha az affinitás aránya: $\frac{1}{2}$; $\frac{3}{4}$; 2; λ.

1198. Rajzoljuk meg a parabola egyik külső P pontjából az érintőket. Az érintési pontokat jelöljük P_1-gyel és P_2-vel. Bizonyítsuk be, hogy

a) a P pontnak a parabola tengelyétől mért előjeles távolsága a P_1 és P_2 pontok tengelytől mért előjeles távolságainak a számtani közepe;

b) a P pontnak a fókusztól mért távolságának a négyzete egyenlő a P_1 és P_2 pontoknak ugyanezen érintőtől mért távolságának a szorzatával;

c) a P pontnak a fókusztól mért távolsága a P_1 és P_2 pontok fókusztól mért távolságainak mértani középarányosa.

1199. A parabola társérintőinek mondjuk azokat az érintőket, amelyeknek a hajlásszöge 90°. A parabola két tetszőleges, de a tengelyponthoz tartozó érintőtől különböző e_1 és e_2 érintője az M pontban, a hozzájuk tartozó társérintők, e_1', és e_2' az M' pontban metszik egymást. Az e_1 és az e_2' metszéspontja Q_1, az e_2 és e_1' metszéspontja Q_2. Bizonyítsuk be, hogy az MM' és a Q_1Q_2 egyenesek a fókuszon haladnak át, és a hajlásszögük 90°.

SZERKESZTÉSEK

1200. A parabolát ismertnek tekintjük, ha tudjuk a fókuszának és a vezéregyenesének a helyét. Ezt szem előtt tartva szerkesszünk parabolát, ha adott

a) a fókusza és a tengelypontja;
b) a tengelye, a tengelypontja és a paraméterének a hossza;
c) a fókusza, egyik érintője az érintési ponttal;
d) a fókusza és két érintője;
e) a fókusza, a tengelye és egyik érintője;
f) a fókusza, az egyik érintője és egyik pontja;
g) a fókusza és két pontja;
h) a fókusza, a tengelye és egyik pontja;
i) a tengelye, a tengelypontja és egyik érintője;
j) a tengelye, a tengelypontja és egyik pontja;
k) a vezéregyenese és az egyik érintője az érintési ponttal;
l) a vezéregyenese, a tengelye és egyik érintője;
m) a vezéregyenese, az egyik érintője és egyik pontja;
n) a vezéregyenese és két pontja;
o) a vezéregyenese, a tengelyponthoz tartozó érintője és egy másik érintője;
p) a tengelyponthoz tartozó érintője és egy másik érintője az érintési ponttal;
r) a vezéregyenese, a tengelye és egyik pontja;
s) a tengelye és egyik érintője az érintési ponttal;
t) a tengelyponthoz tartozó érintője és két másik érintője;
u) két érintője az érintési pontokkal;
v) a tengelyének iránya, két pontja és az egyikre illeszkedő érintője;
z) három érintője és a vezéregyenese.

1201. Adott egy parabola fókusza, a vezéregyenese és egy egyenes. Szerkesszük meg a parabola és az adott egyenes metszéspontját.

1202. Szerkesszünk külső pontból a parabolához érintőt.

1203. Adott a parabola fókusza, egyik pontja és e ponthoz tartozó érintőnek a tengelyponthoz tartozó érintő és a vezéregyenes közötti szakasza. Szerkesszük meg a vezéregyenest.

1204. A $P(-2; 3)$ pontból kiinduló fénysugár az x tengelyről visszaverődik. Írjuk fel a beeső és a visszavert fénysugár egyenesének az egyenletét, ha a beeső fénysugár egyik irányvektora $\mathbf{v}(1; 3)$.

1205. Írjuk fel annak az egyenesnek az egyenletét, amelynek egyik irányvektora $\mathbf{v}(5; -12)$, és áthalad a $(-4; 16)$ ponton. Számítsuk ki az egyenes és a koordinátatengelyek által meghatározott háromszög köré, a háromszögbe írható kör középpontjának és a súlypontnak a koordinátáit.

1206. Induljon el a $(18; 7)$ pontból és haladjon az $\mathbf{a}(-4; -3)$ vektorral párhuzamos irányban az M pont 2,5 egységnyi sebességgel. Mennyi időegység alatt éri el az M pont az $\frac{x^2}{20}-\frac{y^2}{5}=1$ hiperbolát?

1207. Számítsuk ki a $P(8; 5)$ pontnak a $2x-3y-8=0$ egyenestől mért távolságát. Tükrözzük P-t az adott egyenesre. Határozzuk meg a tükörkép koordinátáit.

1208. Adott két egyenes: $4x+7y-15=0$, $9x-14y-4=0$.

a) Írjuk fel annak az egyenesnek az egyenletét, amelynek egyik normálvektora $\mathbf{n}(-1; 3)$, és áthalad a két adott egyenes metszéspontján.

b) Írjuk fel annak az egyenesnek az egyenletét, amely áthalad a két adott egyenes metszéspontján, és a koordinátatengelyek pozitív felével 4 egység területű háromszöget határoz meg.

c) Számítsuk ki a két adott egyenes hajlásszögét.

1209. Adott két pont: $A(1; 2)$, $B(5; -1)$. Számítsuk ki az $\overrightarrow{AB}$-nak a koordinátatengelyekkel bezárt szögeit.

1210. Adott két pont: $A(3; 5)$, $B(6; -2)$. Vetítsük az $\overrightarrow{AB}$-t merőlegesen az $y=x$ egyenesre. Határozzuk meg a vetületének a hosszát.

1211. Határozzuk meg a $\mathbf{v}_1+\mathbf{v}_2+\mathbf{v}_3$-t, ha $\mathbf{v}_1(1; 2)$, $\mathbf{v}_2(-2; 3)$, $\mathbf{v}_3(6; -10)$.

1212. Az A és B pontokat összekötő szakaszt az $M_1(1; 2)$ és az $M_2(3; 4)$ pontok három egyenlő részre osztják. Számítsuk ki az A és a B koordinátáit.

1213. A $(2; 3)$ és a $(6; 6)$ pontok egy négyzet szomszédos csúcsai. Számítsuk ki a másik két csúcs koordinátáit.

1214. A $(3; 5)$ és a $(9; -7)$ pontokban elhelyezett 2 és 1 tömegegységnyi anyagi pontokból álló rendszernek hol van a súlypontja?

1215. Az m_1, m_2, m_3 tömegű anyagi pontokat rendre az $M_1(x_1; y_1)$, $M_2(x_2; y_2)$, $M_3(x_3; y_3)$ pontokban helyeztük el. Bizonyítsuk be, hogy a három pontból álló anyagi pontrendszer súlypontjának koordinátái

$$x=\frac{m_1x_1+m_2x_2+m_3x_3}{m_1+m_2+m_3}, \quad y=\frac{m_1y_1+m_2y_2+m_3y_3}{m_1+m_2+m_3}.$$

1216. A sokszög csúcsaiban egyenlő tömegek vannak. Bizonyítsuk be, hogy az így kapott anyagi pontrendszer súlypontjának koordinátái a csúcsok megfelelő koordinátáinak számtani közepével egyenlő:

$$x=\frac{x_1+x_2+\ldots+x_n}{n}, \quad y=\frac{y_1+y_2+\ldots+y_n}{n}$$

$(n=3, 4, 5, 6, \ldots)$

hogy a csúcsok abszcisszáinak (ordinátáinak) összege zérus.

1218. Egy sokszög mindegyik oldalára egy, az illető oldal hosszával arányos hosszúságú és kifelé mutató merőleges vektort állítunk. A vektorok rendre a következők: $\mathbf{p}_1$, $\mathbf{p}_2$, $\mathbf{p}_3$, $\mathbf{p}_4$, ... $\mathbf{p}_n$ (n a sokszög oldalainak a számát jelenti). Bizonyítsuk be, hogy $\mathbf{p}_1+\mathbf{p}_2+\ldots+\mathbf{p}_n=0$.

1219. Egy ötszög oldalfelező pontjai (pozitív körüljárást választva) a következők: $P_1(x_1; y_1)$, $P_2(x_2; y_2)$, $P_3(x_3; y_3)$, $P_4(x_4; y_4)$, $P_5(x_5; y_5)$. Számítsuk ki a csúcsok koordinátáit.

1220. Egy háromszög területe 10 egység, két csúcsa $(5; 1)$; $(-2; 2)$, a harmadik csúcsa az x tengelyre illeszkedik. Számítsuk ki a harmadik csúcs koordinátáit.

1221. A koordináta-rendszer eltolása után a $(2; 4)$ pont koordinátái $(-3; 0)$. Számítsuk ki az eredeti koordináta-rendszer origójának a koordinátáit az új koordináta-rendszerben.

1222. Számítsuk ki a háromszög szögeit, ha csúcsai $(0; 1)$, $(1; 1)$ és $(5; 5)$.

1223. Egy paralelogramma két oldalegyenesének egyenlete: $x+2y+1=0$ és $2x+y-3=0$. Középpontja a $(0; 4)$ pont. Írjuk fel a másik két oldalegyenesének egyenletét.

1224. A $(2; -2)$ ponton áthaladó egyenes az $(5; 2)$ ponttól 3 egységnyi távolságra van. Írjuk fel az egyenes egyenletét.

1225. Írjuk fel az $x+2y=1$ és az $x+2y=3$ egyenesekkel párhuzamos egyenes egyenletét, amely az adott egyenesek távolságát 1:3 arányban osztja.

1226. Egy háromszög két csúcsa: $(2; 1)$; $(4; 9)$, a magasságpontja $(0; 4)$. Írjuk fel az oldalegyenesek egyenletét.

1227. Egy háromszög két oldalegyenese: $x+y-1=0$; $y+1=0$, a súlypontja a $(-1; 0)$ pont. Írjuk fel a harmadik oldalegyenesének egyenletét.

1228. Az e egyenes áthalad az $x+2y-11=0$ és a $2x-y-2=0$ egyenesek metszéspontján; az origótól 5 egységre van. Írjuk fel e egyenletét.

1229. Húzzunk az origón át olyan egyenest, amelyből az $x-y+1=0$ és az $x-y-2=0$ egyenesek 3 egységnyi szakaszt vágnak ki.

1230. Az e egyenes áthalad a $(2; 3)$ ponton. e-ből a $3x+4y-7=0$ és a $3x+4y+8=0$ egyenesek $3\sqrt{2}$ egységnyi szakaszt vágnak ki. Írjuk fel e egyenletét.

1231. Írjuk fel a $3x+4y-3=0$ és a $4x-3y+5=0$ egyenesek által meghatározott szögek szögfelezőinek az egyenletét.

1232. A $3x-4y=25$, $5x+12y=65$ és a $8x+15y+85=0$ egyenesek egy háromszöget határoznak meg. Számítsuk ki a háromszögbe írható kör sugarát.

1233. A $2x+y-1=0$ egyenes egy háromszög egyik belső szögfelezője, a háromszög két csúcsa az $(1; 2)$ és a $(-1; -1)$ pont. Számítsuk ki a harmadik csúcs koordinátáit.

1234. A $2x-y-1=0$ egyenes egy háromszög egyik belső szögfelezője, a háromszög két csúcsa az $(1; 1)$ és az $(5; 4)$ pont. A háromszög területe [illegible] egység. Írjuk fel az oldalak egyenletét.

1235. Valamely egyenlő szárú háromszög alapegyenesének egyenlete: $x+y-1=0$; az egyik szár egyenesének egyenlete: $x-2y-2=0$; a másik szárra illeszkedő egyik pont $(-2; 0)$. Írjuk fel az utóbbi szár egyenesének egyenletét.

a) Igazoljuk, hogy a háromszög A csúcsán áthaladó magasság egyenes egyenlete: $(\mathbf{b}-\mathbf{c})(\mathbf{a}-\mathbf{x})=0$, ahol $\mathbf{x}$ az egyenesre illeszkedő tetszőleges pont helyvektorát jelenti.

b) Bizonyítsuk be, hogy a magasságvonalak egy pontban metszik egymást.

1237. Az ABC háromszög csúcsainak helyvektorai rendre $\mathbf{a}$, $\mathbf{b}$ és $\mathbf{c}$.

a) Igazoljuk, hogy az AB oldal felező merőlegesének egyenlete:
$\left(\mathbf{a}-\mathbf{b}\right)\left(\frac{\mathbf{a}+\mathbf{b}}{2}-\mathbf{x}\right)=0$, ahol $\mathbf{x}$ a felező merőleges tetszőleges pontjának helyvektora.

b) Bizonyítsuk be, hogy a háromszög oldalfelező merőlegesei egy pontban metszik egymást.

c) Bizonyítsuk be, hogy az oldalfelező merőlegesek közös metszéspontja, O a háromszög csúcsaitól egyenlő távolságra van. (A bizonyítás egyszerűsítése céljából válasszuk az O pontot kezdőpontnak. Ekkor az O pont helyvektora a $\mathbf{0}$ vektor, a háromszög csúcsainak helyvektorai: $\mathbf{a}=\overrightarrow{OA}$, $\mathbf{b}=\overrightarrow{OB}$, $\mathbf{c}=\overrightarrow{OC}$. Vegyük figyelembe azt, hogy az O helyvektora kielégíti az oldalfelező merőlegesek egyenletét.)

d) A c)-hez fűzött megjegyzés felhasználásával bizonyítsuk be, hogy a háromszög köré írható kör középpontja, a súlypont és a magasságpont egy egyenesre illeszkednek úgy, hogy a súlypont 1:2 arányban osztja az OM szakaszt (O a háromszög köré írható kör középpontja, M a magasságpont). Igazoljuk, hogy az OM szakasz F felezéspontja középpontja egy olyan körnek, amelynek a sugara a háromszög köré írható kör sugarának a fele, áthalad az oldalak felezéspontjain, a magasságok talppontjain és a magasságpontot a csúcsokkal összekötő szakaszok felezéspontjain (848. feladat).

1238. Tekintsük azt az α hegyesszöget, amelynek a csúcsa az origó, egyik szára az x tengely pozitív fele, a másik szára az $y=mx$ egyenesnek az a része, amelynek pontjaira $x\geq 0$. Az α szöget felező félegyenesen jelöljünk ki egy, a csúcstól különböző P pontot. Rajzoljunk a P ponton áthaladó két, a szög szárait metsző egyenest. Az egyik egyenes a szög száraiból (a csúcstól számítva) a és b, a másik a szögszárakból a_1 és b_1 szakaszokat vág le. Bizonyítsuk be, hogy $\frac{1}{a}+\frac{1}{b}=\frac{1}{a_1}+\frac{1}{b_1}$.

1239. Írjuk fel az $x^2+y^2-2ax=0$ és az $x^2+y^2-2by=0$ körök hatványvonalának az egyenletét. Számítsuk ki a hatványvonalra illeszkedő húr hosszát.

1240. Határozzuk meg az x tengelynek azt a pontját, amelyből az $x^2+y^2-6y+6=0$ és az $x^2+y^2-2x=0$ körökhöz egyenlő hosszú érintőszakasz húzható.

1241. Írjuk fel általánosan azoknak a köröknek az egyenletét, amelyek az $x+y=0$ és az $x-y=0$ egyeneseket érintik.

1242. Bizonyítsuk be, hogy az $x^2+y^2-2ax+b^2=0$ és az $x^2+y^2-2cy-b^2=0$ körök merőlegesen metszik egymást.

1243. Az ellipszis P_1 és P_2 pontjait a középponttal összekötő szakaszok d_1 és d_2. Bizonyítsuk be, hogy

$$d_1^2 \quad d_2^2 \quad a^2 \quad b^2,$$

ha d_1 és d_2 merőlegesek egymásra (a és b az ellipszis féltengelyei).

1244. Az ellipszis középpontjából az ellipszis $P_1, P_2, P_3, \ldots P_n$ pontjaihoz vezető szakaszok legyenek $d_1, d_2, \ldots d_n$. Bizonyítsuk be, hogy ha $d_i d_{i+1} \sphericalangle = \frac{\pi}{n}$ $(i=1, 2, \ldots n-1)$, akkor az

$$\frac{1}{d_1^2}+\frac{1}{d_2^2}+\ldots+\frac{1}{d_n^2}=\frac{n}{2}\left(\frac{1}{a^2}+\frac{1}{b^2}\right)$$

a és b az ellipszis féltengelyei, és n páros szám.

1245. Az ellipszisnek a középponton áthaladó húrjait az ellipszis átmérőinek, a kör merőleges átmérőinek affin képét a körből származtatott ellipszis konjugált átmérőinek mondjuk. Bizonyítsuk be, hogy

a) az ellipszis konjugált átmérőinek végpontjaiban rajzolt érintők olyan paralelogrammát határoznak meg, amelynek az oldalait az érintési pontok felezik;

b) $a_1 b_1 \sin\omega = ab$,
ahol a_1 és b_1 az ellipszis konjugált félátmérői, a és b az ellipszis féltengelyei, ω a konjugált félátmérők hajlásszöge;

c) az ellipszis konjugált átmérőinek négyzetösszege nem függ a konjugált átmérőpár megválasztásától;

d) ha a konjugált átmérőpár irányvektorai $(1;\, m_1)$ és $(1;\, m_2)$, akkor az
$$m_1 m_2 = -\frac{b^2}{a^2} \cdot (a \text{ és } b \text{ az ellipszis féltengelyei});$$

e) az ellipszis konjugált félátmérői által kifeszített háromszög területe nem függ a konjugált félátmérők megválasztásától.

1246. Bizonyítsuk be, hogy az a és b féltengelyű ellipszis területe $ab\pi$.

1247. Számítsuk ki az $x^2+3y^2=6$ ellipszis egyenlő hosszú konjugált átmérőinek a hajlásszögét.

1248. Számítsuk ki az $x^2+15y^2=5$ ellipszis konjugált átmérőinek a hosszúságát, ha a hajlásszögük 150°.

1249. A $8x^2+17y^2=136$ ellipszis konjugált átmérőinek az aránya 4:3. Írjuk fel az átmérők egyenletét.

1250. Számítsuk ki az ellipszis féltengelyeit, ha egyik konjugált átmérőpárja hosszúságainak összege 6 egység, az általuk bezárt szög 150°, és a fókuszok távolsága $\frac{18}{11}$ egység.

1251. Bizonyítsuk be, hogy az $\frac{x^2}{a^2}+\frac{y^2}{b^2}=1$ ellipszishez húzott érintő egyenlete:
$$y = mx \pm \sqrt{a^2m^2+b^2},$$
ahol m az egyenes iránytangense, a és b az ellipszis féltengelyei.

1252. Bizonyítsuk be, hogy az $\frac{x^2}{a^2}-\frac{y^2}{b^2}=1$ hiperbolához húzott $\mathbf{v}(1;\, m)$ irányvektorú érintő egyenlete
$$y = mx \pm \sqrt{a^2m^2-b^2}.$$

kel való metszéspontjain áthaladó egyenesek érintik az $\frac{x^2}{a^2}+\frac{y^2}{b^2}=1$ ellipszist.

1254. Bizonyítsuk be, hogy az $x+y=c$ és az $x+y=-c$ egyenesek érintik az $\frac{x^2}{a^2}+\frac{y^2}{b^2}=1$ ellipszist, ha $c^2=a^2+b^2$.

1255. Számítsuk ki az $y^2=2px$ parabola fókuszának az érintőtől való távolságát, ha az érintő irányszöge α.

1256. Határozzuk meg az $y=\frac{1}{4}x^2$ parabola érintőjének az egyenletét, ha az áthalad a $(0;\ -4)$ ponton.

1257. Határozzuk meg az $y^2=2x$ parabola érintőjének az egyenletét, ha az áthalad $(-4;\ -1)$ ponton.

1258. Határozzuk meg az $x^2+9y^2=9$ ellipszishez a $(2;\ -1)$ pontból húzható érintők egyenletét.

1259. Határozzuk meg a $4x^2-9y^2=36$ hiperbolához a $(3;\ -6)$ pontból húzható érintők egyenletét.

1260. A merőleges affinitás tengelye legyen az x tengely, és az affinitás aránya $\frac{4}{3}$. Határozzuk meg annak a görbének az egyenletét, amely az $\frac{x^2}{16}-\frac{y^2}{9}=1$ hiperbola affin transzformálásakor adódik.

1261. λ mely értéke mellett létezik olyan x, y számpár, amely megoldása a következő egyenletrendszernek:

$$x^2+y^2-8x-6y=0$$
$$9x^2+y^2-6y=0$$
$$y^2-\lambda x-6y+9-\lambda=0.$$

Milyen geometriai értelmezést adhatunk a feladatnak?

1262. Írjuk fel annak a hiperbolának a középponti egyenletét, amely áthalad a $(\sqrt{6};\ 3)$ ponton, és érinti a $9x+2y-15=0$ egyenest.

1263. Rajzoljunk a hiperbola F_1 fókuszából egy $2a$ sugarú kört ($2a$ a hiperbola valós tengelye), ezután húzzunk egy e érintőt ehhez a körhöz az F_2 fókuszból. Bizonyítsuk be, hogy e érinti azt a kört is, amelynek a középpontja a hiperbola O középpontjába esik, és a sugara a. Az e egyenes a $2a$ sugarú kört P, az a sugarú kört Q pontban érinti. Bizonyítsuk be, hogy az OQ egyenes az F_2P szakasz felező merőlegese.

1264. Adott a hiperbola két fókusza, F_1 és F_2 és egyik P pontja. $PF_1>PF_2$. Mérjük rá PF_1 szakaszra P-ből a PF_2 szakaszt. Így egy F' pontot kapunk. Bizonyítsuk be, hogy az $F'F_2$ szakasz felező merőlegese érinti a hiperbolát a P pontban.

1265. Adott az ellipszis két pontja és két tengelyének az egyenese. Szerkesszük meg az adott pontokhoz tartozó ellipszisérintőket.

1266. Az $\frac{x^2}{a^2}+\frac{y^2}{b^2}=1$ ellipszis $0\leq x\leq a$ és $0\leq y\leq b$ egyenlőtlenségekkel kijelölt ívén szerkesszük meg azt a pontot, amely az $(a;\ 0)$, $(0;\ 0)$ és $(0;\ b)$ pontokkal együtt a legnagyobb területű négyszöget határozza meg.

teknek:

$$14x+3y-3a-b-c=15$$
$$8x-10y+a-b+2c=-3$$
$$11x-y-2a-b-c=3.$$

Jelöljük ki a derékszögű koordináta-rendszerben azokat a pontokat, amelyeknek koordinátái eleget tesznek a feltételeknek. Milyen értékekre lesz szélső értéke a $3y-4x$ kifejezésnek?

1268. Bizonyítsuk be, hogy ha egy külső P pontból a parabolához két érintőt rajzolunk, akkor az egyik érintő ugyanakkora szöget zár be a PF egyenessel, mint a másik érintő a parabola tengelyegyenesével (F a parabola fókusza).

1269. Bizonyítsuk be, hogy a hegyesszögű háromszög köré írható kör középpontja és magasságpontja olyan ellipszisnek a fókuszai, amelyet a háromszög oldalai érintenek.

1270. Adott 3 pont: A, B és C. Bizonyítsuk be, hogy az ezeken áthaladó bármelyik derékszögű hiperbola középpontja rajta van az ABC háromszög Feuerbach-féle körén.

1271. Szerkesszük meg annak a két parabolának a metszéspontjait, amelyeknek adottak a fókuszai és a közös vezéregyenesük.

1272. Adott ellipszis két érintőjének a metszéspontját jelöljük P-vel, a fókuszokat F_1-gyel és F_2-vel. Bizonyítsuk be, hogy a PF_1 egyenes ugyanakkora szöget zár be az egyik érintővel, mint a PF_2 egyenes a másik érintővel.

1273. A parabola A és B pontján áthaladó szelőjén felvett P pontból érintőket húzunk a parabolához. Az érintési pontok C és D. Húzzunk a C ponton át az AB szelővel párhuzamos húrt, amelynek a másik végpontja E. Bizonyítsuk be, hogy az AB húrnak a felezéspontja rajta van a DE húron.

1274. Bizonyítsuk be, hogy ha két egymást metsző parabolának közös a vezéregyenese, akkor a metszéspontjaikon áthaladó egyenes a fókuszokat összekötő szakasz felező merőlegese.

1275. Rajzoljuk meg a parabola tetszőleges, de a tengelyponttól különböző pontjához húzható érintőjét. Bizonyítsuk be, hogy az érintőnek az érintési pont és a vezéregyenes közötti szakasza a fókuszból derékszögben látszik.

1276. Adott egy O középpontú, r sugarú kör. Az O-tól különböző P ponthoz rendeljük hozzá az OP félegyenesen azt a P' pontot, amelyre

$$OP\cdot OP'=r^2.$$

Az így definiált ponttranszformációt inverziónak (körre vonatkozó tükrözésnek) mondjuk. Az O pontot az inverzió pólusának, az r^2 értékét az inverzió hatványának nevezzük.

a) Fejezzük ki a $P(u;\ v)$ adott pont $x^2+y^2=1$ körre vonatkozó tükörképének a P' pontnak $(u';\ v')$ koordinátáit az u és a v segítségével. Szerkesszük meg a P' pontot.

b) Bizonyítsuk be, hogy az inverzió pólusán áthaladó egyenes inverze önmaga, a póluson áthaladó kör inverze egyenes. Szerkesszük meg az egyenest.

verze a póluson áthaladó kör. Szerkesszük meg a kört.

d) Bizonyítsuk be, hogy az inverzió pólusán át nem haladó kör inverze egy a póluson át nem haladó kör. Szerkesszük meg ezt a kört.

e) Az $\frac{x^2}{a^2} \pm \frac{y^2}{b^2} = 1$ ellipszist, illetve hiperbolát tükrözzük az $x^2+y^2 = a^2$ körre. Bizonyítsuk be, hogy az inverzió az ellipszist a $b^2(x^2+y^2)^2 - a^2(b^2x^2+a^2y^2) = 0$, a hiperbolát a $b^2(x^2+y^2)^2 - a^2(b^2x^2-a^2y^2) = 0$ egyenlettel megadott görbébe viszi át.

MÉRTANI HELYEK*

1277. Egy pont úgy mozog a síkon, hogy a síkban fekvő $P_1(3; 2)$ és a $P_2(-1; 5)$ pontoktól egyenlő távolságra van. Határozzuk meg a mozgó pont pályájának az egyenletét.

1278. Egyenlő szárú háromszög alapjának a végpontjai $(7; 3)$ és $(-7; 1)$. Mi a harmadik csúcs mértani helye a koordináta-rendszer síkjában?

1279. Mi azon körök középpontjainak a mértani helye a koordináta-rendszer síkjában, amelyek áthaladnak az $(1; 5)$ és a $(-3; -1)$ pontokon?

1280. Mi azoknak a pontoknak a mértani helye a koordináta-rendszer síkjában, amelyek egyenlő távolságra vannak az $y = \frac{1}{2}x+3$ és az $y = 2x-5$ egyenesektől?

1281. Mi azon körök középpontjainak a mértani helye, amelyek érintik az x tengelyt és a $12x-5y = 0$ egyenest?

1282. Mi azon körök középpontjainak a mértani helye, amelyek érintik a $4x+y+3 = 0$ és a $4x+y-7 = 0$ egyeneseket?

1283. Mi azon körök középpontjainak a mértani helye, a koordináta-rendszer síkjában, amelyeknek a sugara 3 egység, és érintik a $2x-5y=2$ egyenest?

1284. Mi azoknak a pontoknak a mértani helye a koordináta-rendszer síkjában, amelyek $(4; 0)$ ponttól mért távolságának a négyzete 20-szal kisebb, mint a $(0; 2)$ ponttól mért távolságának a négyzete?

1285. Mi azoknak a pontoknak a mértani helye a koordináta-rendszer síkjában, amelyek az $x+y = 3$ egyenestől 4-szer akkora távolságra vannak, mint a $7x-y+1 = 0$ egyenestől?

1286. Egy háromszög két csúcsa $(-6; 0)$ és $(6; 0)$, a harmadik csúcsa pedig az $y = -3x+5$ egyenesen mozog. Mi a súlypontjának a mértani helye?

1287. Egy háromszög két csúcsa $(-4; -6)$ és $(6; 2)$, a harmadik csúcsa pedig az $y = 3x+5$ egyenesen mozog. Mi a súlypontjának a mértani helye?

1288. Egy háromszög két csúcsa $(1; 0)$ és $(5; 0)$. Harmadik csúcsa a koordinátatengelyek által bezárt szög szögfelezőjén mozog. Mi a súlypontjának a mértani helye?

1289. Egyenlő szárú háromszög egyik szárának végpontjai $A(4; 2)$ és $B(1; 8)$. Mi a harmadik csúcs mértani helye?

1290. Mi azoknak a pontoknak a mértani helye a koordináta-rendszer síkjában, amelyeknek az $(1; 0)$ ponttól mért távolságuk négyzetének a számértéke egyenlő az $x = 1$ egyenestől mért távolságukkal?

* Ebben a fejezetben kitűzött feladatok megoldása előtt célszerű tanulmányozni a 956., 1277., és az 1321. feladatok megoldását.

helye a koordináta-rendszer síkjában, amelyekre

$$OM = k \cdot QM (k > 0)?$$

Legyen $Q(8; 0)$. Írjuk fel a $k = 3; 2; 1; \frac{1}{2}; \frac{1}{3}$ értékeknek megfelelő mértani helyek egyenletét. Szerkesszük meg a mértani helyeket ugyanabban a koordináta-rendszerben. Milyen változást tapasztalunk a mértani helyek vonalában, ha a k 1-től kezdve növekszik, illetve, ha 1-től kezdve közeledik a nullához?

1292. Mi a mértani helye azoknak a pontoknak a koordináta-rendszer síkjában, amelyek olyan távolságra vannak a $(-4; 0)$ és a $(8; 0)$ pontoktól, hogy a távolságuk négyzetösszege 80 (terület) egység? Oldjuk meg a feladatot általánosan is. Legyen az $A(-a; 0)$, a $B(a; 0)$ és

$$MA^2+BM^2 = c^2.$$

Mi a megoldhatóság feltétele? Szerkesszük meg a mértani helyet, ha a $c^2 = 6a^2; 4a^2; 2a^2; a^2$.

1293. Az origón áthaladó egyenes kétszer olyan gyorsan forog ugyanabban a irányban, mint a $(-4; 0)$ ponton áthaladó egyenes. Induláskor mind kettő az x tengellyel azonos. Milyen vonalat ír le a metszéspontjuk

1294. Mi azoknak a pontoknak a mértani helye, melyekből az $(x-5)^2+(y+2)^2 = 9$ körhöz 4 hosszúságegységnyi érintő húzható?

1295. Mi azoknak a pontoknak a mértani helye, melyekből az $x^2+y^2-8x+6y = 0$ és az $x^2+y^2-10y = 0$ körhöz húzható érintőszakaszok arány 1:1; 2:1; 3:2?

1296. Mi azoknak a pontoknak a mértani helye, amelyekből az $x^2+y^2 = 1$ és az $(x-8)^2+y^2 = 4$ körök azonos szögben látszanak?

1297. Az $y = \lambda(x-4)$ egyenesre az origóból merőleges egyenest húzunk. Határozzuk meg e két egyenes M metszéspontjának a mértani helyét, ha a felvesz minden valós értéket.

1298. Mi a $(3; 4)$ ponton áthaladó és az x tengelyt érintő körök középpontjaina a mértani helye?

1299. Mi azon körök középpontjainak a mértani helye, amelyek érintik a $x = 10$ egyenest, és áthaladnak a $(2; 1)$ ponton?

1300. Mi azon körök középpontjainak a mértani helye, amelyek érintik az tengelyt és a $(2; 0)$ középpontú egységsugarú kört?

1301. Határozzuk meg az $y^2 = 2px$ parabolára illeszkedő pontok ordinát felezőpontjainak a mértani helyét.

1302. Vizsgáljuk meg az $y = 3x^2-4$ parabola mindazon húrjait, melyekne iranyhatározója adott m szám. Mi lesz ezen húrok felezőpontjainak mértani helye?

1303. Az $y^2 = x$ parabola változó M pontjából húzott érintő az y tengelyt eg A pontban metszi. Határozzuk meg az AM szakasz felezőpontjának mértani helyét.

1304. Mi azon körök középpontjainak a mértani helye, amelyek érintik a $(x+1)^2+y^2 = 9$ kört, és áthaladnak az $(1; 0)$ ponton?

1305. Mi azoknak a pontoknak a mértani helye a koordináta-rendszer síkjába melyek az $(1; 0)$ ponttól feleakkora távolságra vannak, mint az $x =$ egyenestől?

amelyek a (3; 2) ponttól kétszer akkora távolságra vannak, mint az y tengelytől?

1307. Forgassuk a $(-1;\ 0)$ ponton áthaladó egyenest és a reá merőleges, az $(1;\ 0)$ ponton áthaladó egyenest egyenlő szögsebességgel egymással ellentétes irányban. Milyen görbét ír le a két egyenes metszéspontja? A $(-1;\ 0)$ ponton áthaladó egyenes kezdőhelyzete legyen az x tengely. Oldjuk meg a feladatot általánosan is.

1308. Adott az $x-y+1=0$ és az $x+y+1=0$ egyenes, továbbá a $P(1;\ 0)$ pont. E ponton áthaladó egyenes a két adott egyenest az M_1 és M_2 pontokban metszi. Állapítsuk meg az M_1M_2 szakasz felezéspontjának a mértani helyét.

1309. Adott egy sík és a síkban két metsző egyenes, e_1 és e_2. Jelöljük a sík tetszőleges pontjának az e_1 egyenestől mért távolságát d_1-gyel, az e_2 egyenestől mért távolságát d_2-vel. Legyen a k adott pozitív szám. Hol helyezkednek el a síkban azok a pontok, amelyek kielégítik a $\frac{d_1}{d_2}=k$ feltételt? Határozzuk meg a mértani helyet akkor is, ha az $e_1 \| e_2$.

1310. Adott derékszögű háromszögbe az 1310. ábrán látható módon téglalapokat írunk. Mi a téglalapok középpontjainak a mértani helye?

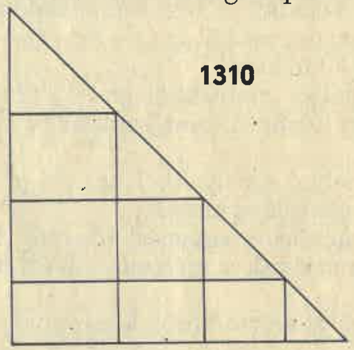

1310

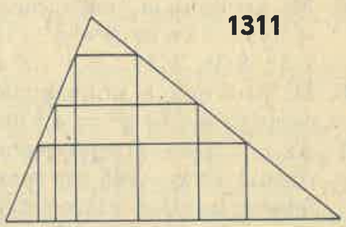

1311

1311. Adott háromszögbe az 1311. ábrán látható módon téglalapokat írunk. Határozzuk meg a téglalapok középpontjainak a mértani helyét.

1312. Adott síkban rajzoljunk a rögzített AB szakaszra mint alapra egy ABC egyenlő szárú háromszöget ($AC = BC$). Hosszabbítsuk meg a szárakat a C ponton túl, és mérjük rá az AC félegyenesre a C pontból az $AC = CA_1$, a BC félegyenesre a C pontból a $BC = CB_1$ szakaszt. Határozzuk meg az A_1, illetve a B_1 pont mértani helyét, ha a C pont az AB szakasz felező merőlegesén végigfut.

1313. Adott a síkban két pont: $O_1(5;\ 0)$ és $O_2(1;\ 7)$. Rajzoljunk az O_1 és az O_2 pontok körül egységsugarú köröket. Mi azon körök középpontjainak a mértani helye, amelyek a két kört kívülről érintik?

1314. Mi azoknak a pontoknak a mértani helye a koordináta-rendszer síkjában, amelyek a $(0;\ 9)$ ponttól háromszor akkora távolságra vannak, mint az $y=1$ egyenestől?

1315. Rajzoljuk meg az $y=\frac{1}{x}$ hiperbola húrjait, amelyek párhuzamosak az $y=-2x$ egyenessel. Mi a húrok felezéspontjainak a mértani helye?

amelyeknek a derékszög két szárától mért távolságainak összege adott állandó.

1317. Adott háromszög egyik csúcsát összekötjük a szemközti oldal pontjaival. Mi a kapott szakaszok felezőpontjainak a mértani helye?

1318. Két egymásra merőleges egyenesen egy-egy pont mozog egyenletesen, azonos sebességgel. A 0 időpontban elfoglalt helyzetük ismeretében határozzuk meg a két pontot összekötő szakasz felezőpontjának a mértani helyét.

1319. Mi azoknak a pontoknak a mértani helye a síkban, amelyeknek egy adott szakasz végpontjaitól mért távolságai négyzetének a különbsége egyenlő egy adott k^2 állandóval?

1320. A, B, C egy háromszög csúcsai. Mi azoknak az M pontoknak a mértani helye az ABC háromszög síkjában, amelyekre nézve

$$MB^2+MC^2 = 2MA^2?$$

1321. Két egymásra merőleges a és b egyenes síkjában egy rögzített P pont körül a DPD' derékszög forog. PD szár az a egyenest az A pontban, PD' szár a b egyenest a B pontban metszi. Határozzuk meg az AB szakasz felezőpontjának a mértani helyét. Határozzuk meg a P pont AB-re eső merőleges vetületének a koordinátáit. Mi ezen vetületi pont mértani helye?

1322. A síkban jelöljünk ki két pontot, A-t és B-t, továbbá egy az AB egyenesre merőleges e egyenest. Az e egyenes P pontját összekötjük az A és B pontokkal. PA egyenesre az A-ban, BP egyenesre a B-ben merőlegest állítunk. Határozzuk meg a merőlegesek M metszéspontjának a mértani helyét, ha P végigfut az e egyenesen.

1323. Adva van két pont, A és B. Egy CD szakasz mozog ezekkel egy síkban egy AB egyenessel párhuzamos irányban úgy, hogy közben sem az iránya, sem a nagysága nem változik. Mi lesz az AC és BD egyenesek P metszéspontjának a mértani helye?

1324. Adott egy e egyenes és rajta két pont A és B, továbbá egy e-vel párhuzamos CD szakasz. Mérjük fel e-re A-ból, illetőleg B-ből egyező irányban az AP és a $BQ = 2\cdot AP$ szakaszokat. Határozzuk meg a PC és QD egyenesek M metszéspontjának a mértani helyét, ha P végigfut az e egyenesen.

1325. Az OAB derékszögű háromszög befogói: $OA = a$, $OB = b$. Az A és B pontoknak az O ponton áthaladó e egyenesre eső merőleges vetületei legyenek A_1 és B_1. Az A_1 és B_1 pontokon át a háromszög befogóival párhuzamosan húzott egyenesek az A_1MB_1N téglalapot határozzák meg. Állapítsuk meg az M és N pontoknak a mértani helyét, ha e az O pont körül forog.

1326. Adott az e egyenes és a rögzített A pont, amely nem illeszkedik az e egyenesre. Mi az M pont mértani helye az A és az e által meghatározott síkban, amelyre nézve

$$\frac{MA^2}{MB} = l,$$

ahol B az M pont merőleges vetülete az egyenesen és az l adott pozitív szám?

mozog a síkban, hogy $AP^2+k\cdot BP^2 = l^2$, ahol k és l pozitív állandók. Határozzuk meg a P pont mértani helyét. Mi a megoldhatóság feltétele?

1328. Két rúd egy-egy rögzített pont körül forog úgy, hogy a rudak állandóan merőlegesek egymásra. Mi a rudak közös pontjának a mértani helye, ha a két rögzített pont távolsága $2a$?

1329. Adott $AB = 2a$ hosszúságú szakasz úgy mozog a koordináta-rendszerben, hogy az A végpontja mindig az x tengelyre, a B végpontja mindig az y tengelyre illeszkedik. Határozzuk meg a szakasz felezéspontjának a mértani helyét.

1330. Egy háromszög alapja egy adott kör rögzített sugara. Harmadik csúcsa a kör kerületén mozog. Mi a súlypont mértani helye?

1331. Adott egy kör és benne a középponttól d távolságra egy rögzített húr. Rajzoljunk a húr fölé olyan háromszögeket, melyek csúcsai a körre illeszkednek. Mi a háromszögek súlypontjainak a mértani helye?

1332. Adott körön belül adott egy P pont. A P pont körül egy derékszöget forgatunk, amelynek szárai a kört A és B pontokban metszik. Határozzuk meg AB húrok felezőpontjainak a mértani helyét.

1333. Mi azoknak a pontoknak a mértani helye, amelyekből az $x^2+y^2 = r^2$ körhöz d hosszúságú érintőszakaszokat húzhatunk?

1334. Adott egy kör és a síkjában egy P pont. P pontot kössük össze a kör pontjaival. A kapott szakaszokat osszuk fel $1:1$; $1:2$; $2:3$; $m:n$ arányban. Mi az osztópontok mértani helye?

1335. Mi a mértani helye azoknak a pontoknak, amelyekből adott körhöz egymásra merőleges érintőket húzhatunk?

1336. Adott körhöz érintőket húzunk, melyek 2α szöget alkotnak egymással. Határozzuk meg a szög csúcsainak a mértani helyét.

1337. Adott egy sík, a síkban egy AB szakasz és a szakaszon egy rögzített O pont. Mi azoknak a pontoknak a mértani helye a síkban, amelyekből az AO és OB szakaszok egyenlő szög alatt látszanak?

1338. Az O pont körül rajzolt koncentrikus körökhöz adott A pontból érintőket rajzolunk. Határozzuk meg az érintési pontok mértani helyét.

1339. Az $A(a;\,0)$ és a $B(-a;\,0)$ pont körül két rúd forog úgy, hogy az y tengelyből az általuk lemetszett szakaszok szorzata állandó, mégpedig $b_1\cdot b_2 = a^2$. Mi a rudak közös pontjának a mértani helye?

1340. Jelöljük O-val a koordináta-rendszer kezdőpontját. A rögzített P pont koordinátái $(a;\,b)$. P' pont az OP félegyenesre illeszkedik úgy, hogy $OP'\cdot OP = k^2$, ahol k^2 adott szám. 1. Határozzuk meg a P' koordinátáit. 2. Mi a P' mértani helye, ha a P egy az x tengelyre merőleges egyenesen mozog? 3. Mi a P' mértani helye, ha a P olyan körön mozog, amelynek a középpontja az x tengelyre illeszkedik?

1341. Legyen a koordináta-rendszer kezdőpontjának merőleges vetülete az

$$\frac{x}{a}+\frac{y}{b} = 1$$

egyenesen P. Mi a P pontok mértani helye, ha az egyenes úgy mozog, hogy az $\frac{1}{a^2}+\frac{1}{b^2}$ állandó marad?

letnek a gyöke, ha az egyenes az $x^2+y^2 = R^2$ kört érinti. — Az egyenlet gyökei legyenek m_1 és m_2. Mi az $M(x_1;\,y_1)$ pont mértani helye, feltéve, hogy $m_1\cdot m_2 = -1$?

1343. Kössük össze a parabola tengelypontját, O-t, a parabola tetszőleges P pontjával. Mi azoknak a pontoknak a mértani helye, melyek az OP szakaszt $1:1$, $1:2$, $2:3$, $m:n$ arányban osztják, ha a P változik?

1344. Kössük össze a parabola fókuszát, F-et, a parabola tetszőleges P pontjával. Mi azoknak a pontoknak a mértani helye, amelyek az FP szakaszt $1:1$, $1:2$, $m:n$ arányban osztják?

1345. Határozzuk meg a parabola fókuszán áthaladó húrok felezőpontjainak a mértani helyét.

1346. Húzzunk a parabolában párhuzamos húrokat. Mi a húrok felezőpontjainak a mértani helye?

1347. A parabola tetszőleges P pontját kössük össze a fókusszal, majd a két pont közé eső szakaszt mérjük rá az előbbi egyenes meghosszabbítására a parabolaponton túl. Mi lesz az így nyert végpont mértani helye, ha a P változik?

1348. Az $y^2 = 2px$ parabola vezéregyenesének és tengelyének metszéspontjából húzzunk a parabolához szelőket. Határozzuk meg az így keletkező parabola húrok felezőpontjainak a mértani helyét.

1349. Keressük meg azon körök középpontjainak a mértani helyét, amelyek érintenek egy adott félkört és annak átmérőjét.

1350. Az M pont az OY félegyenesen mozog egyenletesen változó mozgással. Sebessége induláskor az O pontban zérus. Az OY félegyenes ugyanakkor önmagával párhuzamosan mozog úgy, hogy az O pont az OY-ra merőleges OX félegyenest írja le egyenletes mozgással. Határozzuk meg az M pont pályáját.

1351. A parabola fókuszából merőlegeseket húzunk az érintőkre. Mi a merőlegesek talppontjának a mértani helye?

1352. A parabola fókuszából merőlegeseket húzunk a parabola normálisaira. Mi a merőlegesek talppontjának a mértani helye? (A parabola normálisán azt az egyenest értjük, amely az érintőt az érintési pontban derékszögben metszi és a parabola síkjában van.)

1353. Felezzük meg a parabola normálisának az érintési pont és az x tengely közé eső darabját. Mi a felezőpontok mértani helye?

1354. A parabola M pontjában a parabolához érintőt húzunk, és erre a parabola tengelypontján áthaladó merőleges e egyenest állítunk. Ezen e egyenes az MF egyenest (F a fókusz) a P pontban metszi. Mi a P pont mértani helye, ha az M pont végigfut a parabolán?

1355. Egy derékszög úgy csúszik a parabola síkjában, hogy a szárai érintik az $y^2=2px$ parabolát. Határozzuk meg a derékszög csúcsának a mértani helyét.

1356. Mi azoknak a pontoknak a mértani helye, amelyekből az $y^2 = 2px$ parabolához húzott érintők iránytényezőinek szorzata $-\frac{1}{2}$?

1357. Felezzük meg az $y = \frac{1}{2p}x^2$ parabola érintőinek a koordinátatengelyek közé eső szakaszát. Mi a felezőpontok mértani helye?

... különböző pontját jelöljük P-vel. P-nek az x tengelyre eső merőleges vetülete legyen Q. A $(0;\ 0)$ és a P ponton áthaladó egyenes a $(0;\ -r)$ és a Q ponton áthaladó egyenest S pontban metszi. Határozzuk meg az S pont mértani helyét, ha a P pont végigfut az adott körön.

1359. Mi az adott síkban fekvő közös alapú és egyenlő területű háromszögek magasságpontjainak a mértani helye?

1360. Legyen O egy adott parabola tengelypontja és M a parabola változó pontja. Az OM egyenesre az O pontban merőlegest rajzolunk, az M ponton át pedig a parabola tengelyével párhuzamost húzunk. Határozzuk meg e két egyenes metszéspontjának a mértani helyét.

1361. Adott az e egyenes és rajta kívül a P pont. Mi azon parabolák fókuszainak a mértani helye, amelyek áthaladnak a P ponton, és közös tengelyponti érintőjük az e egyenes?

1362. Az $y^2 = 2px$ parabolát az $y = ax$ egyenes az origóban és még egy M pontban metszik. Határozzuk meg M pont koordinátáit. Az M ponton át az x tengellyel párhuzamosan húzott egyenes az y tengelyt A pontban metszi. A pontból az OM-re húzott merőleges talppontja legyen H. Bizonyítsuk be, hogy ez a merőleges a bármely értéke mellett egy rögzített ponton megy át. Határozzuk meg a H pont mértani helyét, ha az a változik.

1363. Határozzuk meg a parabola három érintője alkotta háromszög magasságpontjának a mértani helyét.

1364. Az ABC háromszög BC alapja rögzített, az A csúcs egy, a BC alappal párhuzamos egyenesen mozog. Mi a háromszöghöz tartozó Feuerbach-kör középpontjának a mértani helye?

1365. Mi azon körök középpontjainak a mértani helye, melyek érintik az $(x-u)^2+y^2 = u^2$ és az $(x+u)^2+y^2 = 16u^2$ köröket?

1366. Egy háromszög alapja egy ellipszis nagytengelye, a háromszög csúcsa pedig az ellipszisen mozog. Határozzuk meg a háromszög súlypontjának a mértani helyét. Oldjuk meg a feladatot akkor is, ha a háromszög alapja az ellipszis fél nagytengelye.

1367. Az ellipszisbe derékszögű háromszöget illesztünk. Átfogójának egyik végpontja az origó, másik végpontja az ellipszisre illeszkedő P pont. Egyik befogója az x tengelyen van. Határozzuk meg a háromszög súlypontjának a mértani helyét, ha a P az ellipszisen mozog.

1368. Kössük össze *a)* az ellipszis középpontját az ellipszis tetszőleges P pontjával; *b)* az ellipszis tetszőleges de rögzített pontját P-vel. Határozzuk meg a kapott szakasz felezőpontjának a mértani helyét, ha a P végigfut az ellipszisen.

1369. Adott két egymásra merőleges egyenes, a és b. Az a egyenesen az M pont, a b egyenesen az N pont úgy mozog, hogy a távolságuk nem változik. Határozzuk meg az MN szakasz rögzített P pontjának a mértani helyét.

1370. A gőzgép felrajzolt indikátor-írószerkezetének O pontja rögzített, az A pontja egy egyenesen mozog (1370. ábra). Milyen görbét ír le a P pont, amely az AB meghosszabbításán van, B-től b távolságban? ($OB = AB = a$.)

1371. Rögzítsük az ω szög O csúcsát és a szögfelezőjét. A szög egyik szárára mérjük fel az $OA = a$, a másik szárára az $OB = b$ szakaszt. Határozzuk

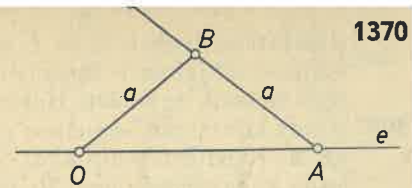

1370

mértani helyét, ha az ω szög nagysága változik. Mi a mértani hely akkor, ha az $a = b$?

1372. Az ellipszis egyik fókuszából az ellipszis érintőire merőlegeseket húzunk. Mi a merőlegesek talppontjainak a mértani helye?

1373. Az ellipszis átmérői fölé egyenlő oldalú háromszögeket szerkesztünk. Mi ezen háromszögek csúcsainak a mértani helye?

1374. Határozzuk meg az ellipszis párhuzamos húrjai felezéspontjainak a mértani helyét.

1375. Mi azoknak a pontoknak a mértani helye, amelyekből az $\frac{x^2}{a^2}+\frac{y^2}{b^2} = 1$ ellipszis derékszög alatt látszik?

1376. Egy pontból egyenlő c kezdősebességgel ugyanabban a függőleges síkban, de különböző α szögek alatt testeket hajítunk el. Határozzuk meg a parabolapályák tengelypontjainak a mértani helyét, ha α 0°-tól 90°-ig változik.

1377. Mi azon körök középpontjainak a mértani helye, melyek érintik az $x^2+y^2+2cx = 0$ kört, és áthaladnak a $(c;\ 0)$ ponton?

1378. Mi azon körök középpontjainak a mértani helye, melyek kívülről érintik az $(x-2c)^2+y^2 = c^2$ és az $(x+2c)^2+y^2 = 4c^2$ köröket?

1379. Keressük azon szakaszok középpontjainak a mértani helyét, amelyek a hiperbola pontjait kötik össze

a) a hiperbola bal oldali fókuszával;

b) a hiperbola jobb oldali tengelypontjával;

c) a hiperbola középpontjával.

1380. Tekintsük adott síkban az összes olyan derékszögű háromszöget, amelyeknek a derékszöge közös, és a területük egyenlő. Mi az átfogók felezéspontjának a mértani helye?

1381. Adott az AB távolság. Felezéspontja O. Határozzuk meg azoknak a pontoknak a mértani helyét a síkban, amelyeknek az O-tól mért távolsága egyenlő az A-tól és B-től mért távolságuk mértani közepével.

1382. Az $x^2+y^2 = r^2$ egyenlettel megadott kört az $x = a$ egyenes, ahol $0 < |a| < r$, az A és B pontokban metszi. Az $A, B, (-r;\ 0)$ és az $(r;\ 0)$ pontok egy konvex négyszöget határoznak meg. Mi a négyszög szemközti oldalegyenesei metszéspontjainak a mértani helye, ha az adott egyenest az y tengelyre merőleges irányban mozgatjuk?

1383. Mi azon körök középpontjainak a mértani helye, amelyek az x tengelyből a, az y tengelyből b hosszúságú szakaszokat metszenek ki?

1384. Állapítsuk meg azoknak a pontoknak a mértani helyét, amelyekből az $y^2 = 2px$ parabola 45°-os szögben látszik.

1385. Mi azoknak a pontoknak a mértani helye, amelyekből az $\frac{x^2}{a^2}-\frac{y^2}{b^2} = 1$ hiperbola derékszögben látszik?

1386. Mi azoknak a pontoknak a mértani helye a síkban, amelyeknek a $P(a;\ 0)$ ponttól és az $x = -a$ egyenestől mért távolságuk hányadosa adott pozitív c szám?

dinátatengelyeket K és L pontokban metszik. Ezekben a pontokban az ellipszis síkjában a tengelyekre merőlegeseket állítunk, melyek P pontban metszik egymást. Határozzuk meg a P mértani helyét.

1388. Adott két metsző egyenes: e_1 és e_2; az e_1 egyenesen az A_1, az e_2 egyenesen az A_2 rögzített pontokkal. Jelöljünk ki az e_1 egyenesen egy M_1 pontot és az e_2 egyenesen egy M_2 pontot, az A_1A_2 egyenes ugyanazon a partján úgy, hogy $A_2M_2 = k \cdot A_1M_1$ legyen (k adott pozitív szám). Határozzuk meg az M_1M_2 szakasz felezőpontjának a mértani helyét, ha M_1 befutja az e_1 egyenest.

1389. Adott a síkban három rögzített pont: A, B, C. Mi az M pont mértani helye az adott síkban, ha az eleget tesz az $l \cdot MA^2 + m \cdot MB^2 + n \cdot MC^2 = 0$ feltételeknek. (l, m, n nullától különböző adott számok.)

1390. A paralelogramma egyik oldalát, a-t rögzítjük, a másik oldalát, b-t az a-val közös pontja körül forgatjuk. Határozzuk meg az átlók metszéspontjának a mértani helyét.

1391. Adott egy sík, a síkban egy e egyenes és az e egyenesen az A, B, C és D pontok (az 1391. ábrán látható sorrendben). Határozzuk meg azoknak az M pontoknak a mértani helyét az adott síkban, amelyekre nézve $MCD\sphericalangle = MAD\sphericalangle + MBD\sphericalangle$.

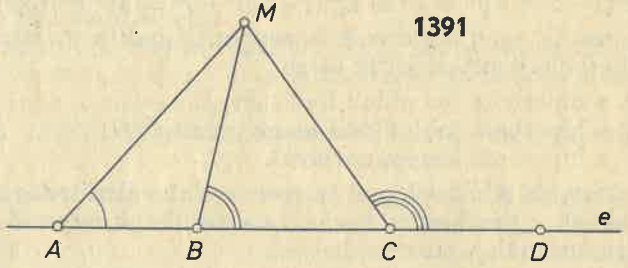

1391

1392. Mi az ABC háromszög A csúcsának a mértani helye, ha a BC oldala rögzített, és az A-ból húzott magasság a $(c+b)$ és a $(c-b)$ mértani közepe (c és b a háromszög változó oldalainak a mértékszámát jelentik és $c > b$).

1393. Adott a síkban egy e egyenes, egy k kör és a k kör középpontján áthaladó az e egyenesre merőleges egyenesen egy P pont. Rajzoljunk a P pont körül olyan k' kört, amelynek legalább egy közös pontja van e-vel is és k-val is. Húzzuk meg a k és k' közös húrjának h egyenesét, illetve a k és k' közös érintőjét. Ezután állítsunk merőlegeseket (merőlegest) az e egyenesre azokban a pontokban (pontban), amelyekben a k' kör metszi (érinti) az e egyenest. Ezek a merőlegesek metszik a h egyenest. Mi a metszéspontok mértani helye, ha a k' kör változik? Mi a mértani hely akkor, ha a feladatot a következőképpen módosítjuk: k' körnek legalább egy közös pontja legyen az e egyenessel, h pedig legyen a k és k' körök hatványvonala?

1394. Adott két egymásra merőleges egyenes e_1, e_2 és egy $AC = l$ hosszúságú szakasz. Jelöljünk ki a szakaszon egy B pontot. Ezután helyezzük el a szakaszt az 1394. ábrán látható módon. Határozzuk meg a C végpont mértani helyét, ha a szakaszt úgy mozgatjuk, hogy az A végpontja min-

pontja pedig az e_2 egyenesre illeszkedjék.

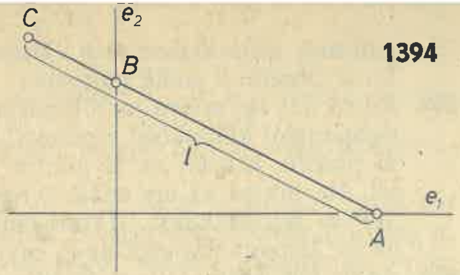

1394

1395. Határozzuk meg azoknak a pontoknak a mértani helyét a síkban, amelyeknek a koordinátái kielégítik a következő egyenletet:

a) $x^2 + x|x| + 2y^2 = 8$;

b) $\frac{1}{4}x^2 + 4y^2 + 4y|y| = 1$;

c) $2x^2 - 4x + 2(x-1)|x-1| + 8y^2 - 8y|y| + 1 = 0$.

1396. Adottak az egyenlő oldalú háromszög csúcsai: $A\left(-\frac{a}{2};\ 0\right)$, $B\left(\frac{a}{2};\ 0\right)$, $C\left(0;\ \frac{a}{2}\sqrt{3}\right)$. Határozzuk meg a háromszög síkjában azoknak a pontoknak a mértani helyét, amelyeknek a háromszög csúcsaitól mért távolságuk négyzetösszege $4a^2$, $2a^2$, a^2, illetve $\frac{1}{2}a^2$.

1397. Két egyenlő hosszú pálcát a közös C végpontjukban csuklósan kapcsoltunk össze. Az egyik pálca A végpontja rögzített. A másik pálca B végpontja egy rögzített és az A ponton áthaladó egyenesen mozog. Határozzuk meg a BC pálca felezéspontjának a mértani helyét.

1398. Mi azoknak a pontoknak a mértani helye egy adott négyzet síkjában, amelyeknek a négyzet csúcsaitól mért távolságainak négyzetösszege adott c^2 állandó?

1399. Adott síkban fekvő rögzített k_1 és k_2 körökhöz P pontból érintőket rajzolunk. Az érintési pontok P_1, illetve P_2 (P_1 a k_1, P_2 a k_2 kör pontja). Mi a P pont mértani helye, ha

a) $PP_1^2 + PP_2^2 = a^2$;

b) $PP_1^2 - PP_2^2 = a^2$;

c) $kPP_1^2 + lPP_2^2 = a^2$

ahol a, k és l adott számok?

1400. Az origón áthaladó e egyenes az $x^2+y^2-4x = 0$ és az $x^2+y^2-2x = 0$ köröket az origótól különböző M_1, illetve M_2 pontokban metszi ($M_1 \neq M_2$). Az első kör középpontja O_1, a második kör középpontja O_2. Az O_1M_2 és az O_2M_1 egyenesek metszéspontját jelöljük P-vel. Milyen vonalat ír le a P pont, ha az e egyenest az origó körül forgatjuk?

1401. A $2x+3y = 6$ egyenes tetszőleges P pontját vetítsük merőlegesen a koordinátatengelyekre. Az x tengelyre illeszkedő vetület legyen P_1, az y tengelyre illeszkedő vetület legyen P_2. Mi annak a P_1P_2 szakaszra illeszkedő Q pontnak a mértani helye, amelyre a $\frac{P_1Q}{P_2Q} = \lambda$, ahol λ adott pozitív szám.

10*

1402. Az $x = 0$, $y = 0$ és az $\frac{x}{k}+\frac{y}{a-k} = 1$ egyenesek háromszöget határoz-
nak meg. ($k \neq 0$ és $a \neq k$.) Milyen vonalat ír le a háromszög súlypontja, ha a állandó, k pedig változik?

1403. Adott két egymásra merőleges egyenes e_1 és e_2 és az e_1 egyenesen a metszésponttól különböző rögzített P pont. Jelöljünk ki az e_2 egyenesen egy M pontot, azután az M ponton át húzzunk párhuzamost az e_1 egyenessel. Mérjük rá az így adódó e egyenesre M pontból mindkét irányban az $MP = MQ$ szakaszt. Határozzuk meg a kapott pontok mértani helyét, ha az M pont végigfut az e_2 egyenesen.

1404. Adott két pont: $A(0; a)$ és $B(b; a)$. Osszuk fel az OA és az AB szakaszt n egyenlő részre. (O az origó.) Az OA szakasz osztópontjain át húzzunk párhuzamosokat az AB egyenessel, az AB szakasz osztópontjait pedig kössük össze az origóval. Határozzuk meg az azonos sorszámú osztópontokból húzott egyenesek metszéspontjainak a mértani helyét. (A számozást az OA szakaszon az O pontnál, az AB szakaszon az A pontnál kezdjük.)

1405. Mi azoknak a pontoknak a mértani helye, amelyeknek az x^2+y^2+4x+ $+8y-5 = 0$ körre vonatkozó hatványa a) 7; b) -2?

1406. Adott egy kör és annak a belsejében egy rögzített P pont. Mi azon körök középpontjainak a mértani helye, amelyek az adott kört érintik, és áthaladnak a P ponton?

1407. Adott a k_1 kör és annak a belsejében a k_2 kör. Határozzuk meg k_1 és k_2 kört érintő k körök középpontjainak a mértani helyét.

1408. Adott egy kör és a kör síkjában a körön kívül egy rögzített P pont. Mi azon körök középpontjainak a mértani helye, amelyek áthaladnak a P ponton, és az adott kört érintik?

1409. Adott a k_1 kör és a k_1 kör síkjában a körön kívül a k_2 kör. Mi a k_1 és k_2 kört érintő k körök középpontjainak a mértani helye?

1410. Adott egy kör és egy a középpontján áthaladó rögzített e egyenes. Jelöljünk ki a kör síkjában egy P pontot. Ezután szerkesszük meg azt a körre illeszkedő Q pontot, amelyre $QQ' = PQ'$, ahol Q' a Q pontnak az e egyenesre eső merőleges vetületét jelenti. Mi azoknak a P pontoknak a mértani helye, amelyekre a szerkesztés elvégezhető?

1411. A síkban rögzítsünk két pontot, A-t és B-t. Mi azoknak a P pontoknak a mértani helye a síkban, amelyek eleget tesznek a következő követelményeknek: $k \cdot PA^2+l \cdot PB^2 = m$ (k, l és m adott pozitív állandók)?

1412. Adott a hiperbola két, a valós tengelyére szimmetrikus pontja, A és B. Jelöljük a hiperbola tengelypontjait T_1-gyel és T_2-vel. Az AT_1 és a BT_2 egyenesek metszéspontját jelöljük M-mel. Határozzuk meg az M pont mértani helyét, ha az A pont végigfut a hiperbolán.

1413. Adott két kör: k_1 és k_2. A két kör kívülről érinti egymást a P pontban. A k_1 kör sugara egyenlő a k_2 kör sugarának a kétszeresével. A k_1 kör a rögzített középpontja, O_1 körül forog, és közben a súrlódás miatt forgatja a k_2 kört is a rögzített középpontja, O_2 körül. Jelöljük ki a k_1 kör O_1P és a k_2 kör PO_2 sugarát. A kijelölt sugarak a forgás megkezdése után ellentétes irányban elfordulnak. Határozzuk meg a két sugár egyenesei metszéspontjának a mértani helyét.

1414. Adott ellipszis egyik Q pontjában rajzoljuk meg az érintőt. Húzzunk erre merőlegest az ellipszis középpontjából. Jelöljük a merőleges talp-

szisen?

1415. Az $y^2 = 2px$ parabola F fókuszát kössük össze a parabola tetszőleges P pontjával. Az FP szakasz C pontjára legyen $\frac{FC}{CP} = \lambda$ (λ adott pozitív szám). Határozzuk meg a C pont mértani helyét, ha a P végigfut a parabolán.

1416. A koordináta-rendszerben kijelöljük az $A(a;\ 0)$ és a $B(0;\ b)$ pontokat úgy, hogy $a+b = k$ legyen, ahol k adott pozitív szám. Rajzoljuk meg az OAB háromszög köré írható kört (O az origó), ezután húzzunk az O ponton áthaladó és AB-vel párhuzamos egyenest, amely a kört O és P pontban metszi. Határozzuk meg a P pont mértani helyét, ha az A és B pontokat a feltételnek megfelelő módon változtatjuk.

1417. Az $x^2+y^2 = r^2$ egyenlettel megadott kör síkjában határozzuk meg azoknak a pontoknak a mértani helyét, amelyek az x tengelytől feleakkora távolságra vannak, mint a körtől.

1418. Az $x^2+y^2 = r^2$ kör $P(x_1;\ y_1)$ pontjában a körhöz érintőt rajzolunk. Az érintő az x tengelyt $A(a;\ 0)$ az y tengelyt $B(0;\ b)$ pontban metszi. Határozzuk meg az $M(a;\ b)$ pont mértani helyét, ha a P végigfut a körön.

1419. Rajzoljuk meg az $y^2 = 2px$ parabola $P(x_1;\ y_1)$ pontjában a parabola t érintőjét. t egyenes az x tengelyt A, az y tengelyt B pontban metszi. A pontban az x tengelyre, B pontban az y tengelyre merőlegest rajzolunk. A metszéspontjukat jelöljük M-mel. Határozzuk meg az M pont mértani helyét, ha a P pont végigfut a parabolán.

1420. Adott O középpontú és r sugarú kör A pontjában a körhöz érintőt rajzolunk. Az érintő tetszőleges M pontjában rajzoljunk a kör síkjában merőlegest az érintőre, azután az M pontból mérjük fel erre M-nek a körtől mért távolságát. Határozzuk meg az így adódó P pont mértani helyét, ha az M végigfut az érintőn.

1421. Adott a k kör. Rögzítsük a kör egyik átmérőjét. Határozzuk meg azon körök középpontjainak a mértani helyét, amelyek érintik a rögzített átmérőt, és a k-hoz legközelebb eső pontjuknak a k-tól való távolsága egyenlő a sugarukkal.

1422. Adott egy parabola: A tengelypontja O és egy tetszőleges pontja M. Az OM egyenesre az O pontban merőlegest emelünk, az M ponton át a parabola tengelyével párhuzamost húzunk. Határozzuk meg a két egyenes metszéspontjának a mértani helyét, ha az M végigfut a parabolán.

1423. Rögzítsünk a síkon két pontot, A-t és B-t. Rajzoljunk az A és B pontokon áthaladó köröket. Mi a körök azon pontjainak a mértani helye, amelyek legtávolabb vannak az AB szakasz felező merőlegesétől?

1424. Az $x^2+y^2-2rx = 0$ körön rögzítsük az $A(0;\ 0)$ és a $B(r;\ r)$ pontokat, azután jelöljük ki a kör egy harmadik pontját, M-et. A BM húr felezéspontjából húzzunk az AM egyenesre merőleges e egyenest. Bizonyítsuk be, hogy ha az M pontot a körön mozgatjuk, az e egyenes egy rögzített ponton halad át. Határozzuk meg az AM egyenes és az e egyenes metszéspontjának a mértani helyét.

1425. Adott két párhuzamos egyenes, e és f és közöttük az O pont. O távolsága e től a, f-től b. Rajzoljunk O ponton át olyan g egyenest, amely e-t E-ben, f-et F-ben metszi. F pontban merőlegest állítunk a g-re, azután az e-vel

Mi az X pont mértani helye, ha a g egyenest az O pont körül forgatjuk?

1426. Adott az ABC derékszögű háromszög. Toljuk el a CA befogó egyenesét. Ez az egyenes a CB befogó egyenesét P, az AB átfogó egyenesét R pontban metszi. Határozzuk meg a PA és az RC egyenesek metszéspontjának a mértani helyét, ha a CA egyenesre különböző eltolást alkalmazunk.

1427. Adott méretű homogén négyzet alakú fémlemezt a középpontján átmenő e egyenessel két darabra vágjuk szét. Határozzuk meg az egyes lemezdarabok súlypontjainak a mértani helyét, ha az e egyenest a középpont körül forgatjuk.

1428. Adott síkban fekvő e egyenesen rögzítsünk két pontot, M-et és S-et. Tekintsük e-t egy egyenlő szárú háromszög szimmetriatengelyének, M-et a magasságpontnak és S-et a súlypontnak. Az e-re illeszkedő csúcsot jelöljük C-vel. Határozzuk meg a háromszög másik két csúcsának a mértani helyét, ha C az e egyenesen mozog.

1429. Adott kör középpontján áthaladó és a kör síkjába eső egyenesek közül rögzítsük az egyik egyenest. Mi azon körök középpontjának a mértani helye, amelyek érintik az adott kört és a rögzített egyenest?

1430. g és l adott egyenesek merőlegesek egymásra. g egyenesen rögzítsünk két pontot, A-t és B-t. Az l egyenes tetszőleges P pontját összekötjük A-val és B-vel, azután az AP és BP egyenesekre az A, illetve a B pontban az adott egyenesek által kifeszített síkban merőlegest rajzolunk. Mi a merőlegesek M metszéspontjának a mértani helye, ha a P pont végigfut az l egyenesen?

1431. Rajzoljunk O pont körül egy kört, és rögzítsük az egyik átmérőjét. A kör kerületén jelöljünk ki egy P pontot. P-nek a rögzített átmérőre eső merőleges vetülete legyen Q. A középpontból a P-hez húzott sugárra mérjük fel az $OR = OQ$ szakaszt. Határozzuk meg az R pont mértani helyét, ha P végigfut az adott körön.

1432. Rögzítsünk a koordináta-rendszer síkjában egy $A(x_0; y_0)$ pontot. ($x_0 > 0$ és $y_0 > 0$). Húzzunk az A ponton át olyan e egyenest, amely az x tengelyt Q, az y tengelyt R pontban metszi. Határozzuk meg a QR szakasz felezőpontjának a mértani helyét, ha az e egyenest az A pont körül forgatjuk.

1433. Adott két egymásra merőleges egyenes: e_1 és e_2. Mi azon körök középpontjainak a mértani helye, amelyek az e_1 egyenest érintik, az e_2 egyenesből pedig d hosszúságú szakaszt vágnak ki?

1434. Határozzuk meg azoknak a pontoknak a mértani helyét a síkban, amelyek két rögzített ponttól mért távolságainak a szorzata adott állandóval egyenlő.

1435. Az $x = a$ egyenlettel megadott egyenest, ahol $a > 0$, messük az origóból húzott egyenesekkel. A metszéspontokból az origó felé mérjünk fel adott b hosszúságú szakaszokat. Határozzuk meg a kapott végpontok mértani helyét.

1436. Az origón áthaladó e egyenes az $x^2+y^2-2ax = 0$, $(a > 0)$ kört az $A(0; 0)$ és egy B, az $x = 2a$ egyenest C pontban metszi. Mérjük fel A pontból az AC szakaszra az $AP = CB$ szakaszt. Határozzuk meg P pont mértani helyét, ha m minden valós értéket felvesz.

1437. Adott r sugarú kör csúszás nélkül gördül az x tengelyen. Milyen görbét ír le a körnek az a pontja, amelyik a mozgás kezdetekor az origóban van?

kielégítik a következő egyenlőtlenség-rendszert:

a) $x \geq 2$, $\quad y \geq x-1$;

b) $x > 0$, $\quad y \geq \frac{1}{x}$;

c) $x < 0$, $\quad y > \frac{1}{x}$;

d) $x+y \geq 2$, $\quad 2x-y \geq 8$;

e) $3x-y-2 < 0$, $\quad 5x-4y+6 < 0$;

f) $x-y-2 < 0$, $\quad 2x-2y+5 < 0$;

g) $x+y-4 < 0$, $\quad 2x+2y+5 > 0$;

h) $2x+y = 3$, $\quad x-y < 12$;

i) $x-5y+6 < 0$, $\quad 3x+y-14 < 0$, $\quad x-y+2 > 0$;

j) $3x+2y-5 > 0$, $\quad 2x-y-8 < 0$, $\quad 3x-5y+2 = 0$;

k) $x^2+y^2 \geq 25$, $\quad x \geq 0$;

l) $\frac{x^2}{25}+\frac{y^2}{16} < 1$, $\quad y > 0$;

m) $y > 3x-2$, $\quad y < x^3$;

n) $x^2-y^2 \leq 9$, $\quad 2x-3y+2 = 0$;

o) $y \geq \frac{1}{4}x^2$, $\quad y \leq 2x$.

1439. Mi azoknak a pontoknak a mértani helye a síkban, amelyeknek a koordinátái kielégítik a következő egyenlőtlenségeket:

a) $(y-x^2)(x+y-6) < 0$;

b) $(x^2+y^2-4)(x^2-4) > 0$;

c) $\frac{x^2-y}{y^2-x^2} > 0$;

d) $y \geq |x-2|$;

e) $y^2 < |4x|$;

f) $y+\sqrt{(x-1)^2} \leq 0$;

g) $y+x-|x-3| \geq 0$.

1440. Mi azoknak a pontoknak a mértani helye, amelyeknek a koordinátái kielégítik a következő egyenlőtlenségeket:

$$2x+y \geq 6$$
$$x+2y \geq 6$$
$$y \geq 1$$
$$x \geq 0.$$

Határozzuk meg x és y értékét úgy, hogy a $k = 5x+6y$ függvénynek a fenti feltételek mellett minimuma legyen.

1441. Egy osztály klubdélutánra készül, és a tanulók elhatározzák, hogy szendvicseket készítenek. A szendvicsek elkészítéséhez a következő nyersanyag áll rendelkezésükre: 120 dkg vaj, 100 dkg sonka, 200 dkg sajt, 20 db kemény tojás és korlátlan mennyiségű kenyér. Kétféle szendvicset akarnak készíteni. Az A típusú szendvicshez darabonként a következő anyagokat használják fel: 3 dkg vaj, 3 dkg sonka, 2 dkg sajt, $\frac{1}{4}$ tojás és kenyér. A B típusú szendvicshez darabonként 2 dkg vajra, 1 dkg sonkára, 5 dkg sajtra, $\frac{1}{2}$ tojásra és kenyérre lesz szükség. A rendelkezésre álló nyersanyagból hány darab A és hány darab B típusú szendvics készíthető úgy, hogy az összes szendvicsek száma a lehető legnagyobb legyen?

1442. Az A és a B típusú ruhák elkészítéséhez egy üzemben darabonként a következő munkaműveletek szükségesek:

Munkaművelet	A	B
Szabás	3 perc	3 perc
Varrás	1 perc	4 perc
Hegesztés	1 perc	–

Egy műszakon belül a szabásra összesen 420 perc, a varrásra összesen 440 perc, a hegesztésre összesen 80 perc fordítható. Az A típusú ruha 60 Ft a B típusú ruha 30 Ft haszonnal jár darabonként. Az A típusú ruha termelési értéke darabonként 450 Ft, a B típusú ruha termelési értéke darabonként 500 Ft.
Hány darabot termeljen a gyár egy műszakban az egyes modellekből, ha
a) maximális haszonra,
b) maximális termelési értékre,
c) maximális haszon mellett maximális darabszám elérésére törekszik?
Létezik-e olyan termelési program, amely mindhárom követelményt egyszerre kielégíti?

1443. Egy üzem A és B típusú termékeket gyárt, munkadarabonként a következő feltételek mellett

Munkaművelet	A	B
Marás	2 perc	–
Préselés	–	2 perc
Csiszolás	2 perc	1 perc
Festés	5 perc	5 perc

Egy műszakon belül a marásra 90 perc, a préselésre 80 perc, a csiszolásra 100 perc, a festésre 300 perc fordítható.
Az A típusú munkadarab előállítási költsége 1,28 Ft, a B típusú munkadarab előállítási költsége 4,65 Ft.
Az A típusú munkadarabot 2 Ft-ért, a B típusút 5 Ft-ért adja el az üzem.
Milyen termelési program mellett tudna az üzem a legnagyobb nyereségre szert tenni úgy, hogy közben a lehető legtöbb munkadarabot állítsa elő?